

**1. Ηγεμονικό¹ χρυσόβουλο δωρεάς του ηγεμόνα Κωνσταντίνου
Μπραγκοβεάνου προς το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων εκπροσωπούμενου
από τον καθηγούμενο Άνθιμο της Ι.Μ. Αγίου Σάββα
- Βουκουρέστι, 12 Δεκεμβρίου 1693**

Στην ιερή και πανάγια πόλη των Ιεροσολύμων, όπου βρίσκεται ο Τάφος του Κυρίου και Σωτήρα μας Ιησού Χριστού, και στον τίμιο και μακαριότατο πάτερα μας κυρ Δοσιθέο, τον πατριάρχη Ιεροσολύμων, αφιερώνουμε αυτόν τον πέτρινο Ιερό Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου που βρίσκεται στο χωριό Καλινέστι, μαζί με ένα σπίτι με κελάρι και αμπέλι 2 οργιών πάνω στο λόφο, τα οποία να τα διαχειρίζεται ο πατήρ Άνθιμος, ηγούμενος της Ι.Μ. Αγίου Σάββα του Βουκουρεστίου, επίσης αφιερωμένης στον Πανάγιο Τάφο. Ενώ τα έσοδα του ναού τούτου και της οικίας αυτής με κελάρι και αμπέλι, που έχει ανεγείρει από τα θεμέλια ο ποστελνίκος Ιόργκα, και το αμπέλι και το σπίτι με το κελάρι, τα οποία έχει αγοράσει ο Γεώργιος, ο υιός της Νεκούλας, της αδελφής του στόλνικου Ιόργκα δηλαδή, να διαχειρίζεται και πάλι ο ηγούμενος Άνθιμος, μια και για πάντα. Επειδή οι ανωτέρω συγχωρέθηκαν και, εκτός από το μοναχό Θεοφάνη, κάποτε βόρνικο -Θεόδωρος με το λαϊκό του όνομα, υιός του στόλνικου Ιόργκα και πρώτος ξάδελφος του Γεωργίου, του υιού της Νεκούλας, που ήταν θεία του- δεν υπάρχει κανένας άλλος κοντινός συγγενής τους, γι' αυτό και εκείνος (ο Θεοφάνης), βλέποντας εγκαταλελειμμένα το ναό και το αμπέλι του, θεώρησε ότι δεν πρέπει να χαθεί η ελεημοσύνη αυτή και έτσι τα αφιέρωσε στον Πανάγιο Τάφο, ως βοήθεια και ενίσχυση, για να είναι για τον θείο και τους γονείς του, αιωνία η μνήμη. Αυτά ενισχύω και εγώ, ο ηγεμόνας, και τούτα διάβασα στο χαρτί που υπογράφει ο μοναχός Θεοφάνης, όπως αυτό, που υπό την απειλή μεγάλου αφορισμού, βρίσκεται τώρα στα χέρια του Ανθίμου, ηγούμενου της Ι.Μ. Αγίου Σάββα.

Γι' αυτό εγώ, ο ηγεμόνας, έδωσα το χρυσόβουλο αυτό στον πατέρα Άνθιμο, τον ηγούμενο, έτσι ώστε εκείνος να διαχειρίζεται τον ναό, το σπίτι με το κελάρι και το αμπέλι τούτο, για λογαριασμό του Παναγίου Τάφου, εν ειρήνη και ως αιώνια βοήθεια και ενίσχυση.

Στάντσου λογοθέτη, Βουκουρέστι, 12 Δεκεμβρίου 7202 (1693).

Θωμάς Καντακουζηνός, λογοθέτης

¹ Συλλογή Εθνικών Αρχείων, Χειρόγραφο αρ.705 [Condica Marii Logofetii, 1692-1714 (Κατάστιχο του Μεγάλου Λογοθέτη, 1692-1714)], φ.22r (ανέκδοτο).

† ДЕНЮН ГАРЫШ. КВАЖУТОРОА ДИИ ДИИ ЗЕХ. † ГЫН АСЬ
СЕРС КЫЗНАС КЫТСЬВОРТАУС ДСАМ. ВЛТ.
ЗСБ. ФЕВ. КВ. ЗНАС.

Исходъ... *[Handwritten text in Church Slavonic script, including a large initial 'И' and several lines of text.]*

[Handwritten signature or scribble at the bottom right of the page.]

2. Επιστολή του Αρχιμανδρίτη Χρυσάνθου προς τον ιερομόναχο Άνθιμο, καθηγούμενο της Ι.Μ. Σναγκόβ, για τη σύσταση ενός τυπογραφείου – Κωνσταντινούπολη, 3 Οκτωβρίου 1700²

Τῷ εὐλαβεστάτῳ ἐν ἱερολογίῳ ἀνδράσι καὶ πνευματικοῖς αἰδεσιμωτάτῳ τε καὶ κατὰ πάντα μοι ἐν χριστῷ ποθεινοτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Ἀνθίμῳ, τὸν ἐν χριστῷ ἀσπασμόν.

Το τίμιόν της γράμμα αὐθημερόν ἐνεχειρίσθη μοι παρά τοῦ μακαριωτάτου πατρός ἡμῶν καὶ πατριάρχου πρώην ἀντιοχείας, κυρίου κυρίου Ἀθανασίου, παρόντος μου καὶ αὐτοῦ.

Ὅδε συμβὰν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ τέως μὲν οὐδὲν ἀπεκρίθην, διὰ τὴν ἐπισυμβάσαν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ αὐθεντικοῦ ἐπιτάγματος περὶ τῆς ἀμφοῖν τῶν γλωσσῶν ἀκολουθίας, ἀραβικοῦ τε φημί καὶ ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος. τανῦν δὲ μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑψηλοτάτου κατὰ τον σκοπὸν τοῦ μακαριωτάτου, προσεκλήθημεν ὑπὸ τοῦ πανιερωτάτου ἐπιτάγματος τοῦ ἐκλαμπροτάτου περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, νῦν οὖν καιροῦ λαβόμενοι, καὶ τῷ αὐθεντικῷ προστάγματι καθυπεῖκοντες. ἰδοῦ πέμπομέν σοι ἄνθρωπον εἰς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ βιβλίου ὃν δοκιμάσαντες, μᾶλλον ἡμᾶς τῆς ἐκλογῆς ἅμα καὶ εὐπειθίας καὶ τῆς ἄλλης εὐγνωμοσύνης ἢ σεαυτὸν εὐδαιμονίσης μετὰ τὴν πείραν· κλέος γάρ οὐ μικρὸν καὶ καύχημα τῶν τυπογράφων ἐστὶ ἢ τῶν τυπουμένων ὀρθότης. εἶθε δὲ καὶ τυπουμένου τοῦ ἡμετέρου βιβλίου τοιούτου ἐπιτύχοιμεν ἐπιστάτου, καύχημα γὰρ [υπογραμμισμένο ἢ διαγραμμμένο στο ἔγγραφο] καὶ τοῦτο οὐχ ἦττον ἢ μὴ καὶ μᾶλλον ὅσα καὶ δυσχερέστερον τῆς ἐκείνου ἐπιδιορθώσεως τὸ κατόρθωμα τῆς ὑμετέρας ἔσεται καλοκαγαθίας, καθάπερ γὰρ αἱ τῶν ζωγράφων εἰκόνες, ἄγγελοι διαμένουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς τῆς ἐκείνων εὐτεχνίας ἢ ἀτεχνίας, οὕτω καὶ τὰ τυπούμενα βιβλία διαπρύσιοι κήρυκες εἰς τὸ διηνεκὲς ἔσσονται τῆς τῶν τυπογράφων περὶ τὰ τοιαῦτα ἐμπειρίας ἢ ἀπειρίας· ἐπιμελείας ἢ ἀνεπιμελείας· ἐπιστήμης ἢ ἀνεπιστημοσύνης.

ἔρρωσο εὐτεχνίας ἀπάσης χρυσαυγέστατον ἄνθος κύριε Ἄνθιμε. καλῶς δὲ ποιήσεις ἀντεπιστέλλων καὶ δῆλα τὰ παρόντα ποιῶν οὐ μετρίαν θυμηδίαν ἐμποιῶν τοῖς τὰ ἐκτιμῶσι καὶ ἀγαπῶσι: -

ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψ (1700) : -

ὀκτωβρίου Τρίτη.

Τὸν μακαριώτατον καὶ ἀγιώτατον [πατριάρχην: ἔχει διαγραφεί] δεσπότην ὡς ἐξάϊρετον [ἐπίσκο;] πον ἐξαιρέτως καὶ προσκυνῶ. καὶ τὴν ἱεράν αὐτοῦ ἀσπάζομαι δεξιάν, ἐξ αὐτῆς τὸν ἀγιασμόν ἀρυόμενος. ἢ παντέφορος τοῦ Θεοῦ πρόνοια συνεργήσαιτο καὶ εἰς τέλος ἀγάγοιτο πάντα τὰ ἐν χριστῷ αὐτοῦ συντιθέμενα[;]. γένοιτο γένοιτο :

τῷ πανοσιωτάτῳ καὶ αἰδεσιμωτάτῳ καὶ κατὰ πάντα μοι ἐν χριστῷ ἐρασιμωτάτῳ ἀγίῳ καθηγουμένῳ κυρίῳ κυρίῳ[;] Ἀθίμῳ τῷ τυπογράφῳ αἰσίως.

² Εθνικὴ Βιβλιοθήκη του Παρισιού, *Supplément grec 1248*, φ.127r (ἀνέκδοτο).

3. Η ομολογία πίστεως του νεοεκλεγμένου επισκόπου Ράμνικ, Ανθίμου Ιβηρίτη³ - 17 Μαρτίου 1705

Ἄνθιμος, ἐλέω Θεοῦ Ἐπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς τοῦ Ράμνικ,
διὰ τοῦ στόματός μου ὁμολογῶ:

Πιστεύω εἰς ἓναν Θεόν, πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν. Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο· τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα· σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα· καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς· καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον καὶ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν, ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Ὅμολογῶ καὶ δέχομαι καὶ τὰς ἑπτὰ Ἁγίας Οἰκουμενικὰς Συνόδους, αἱ ὁποῖαι συνηθροίσθησαν καὶ ἔλαβον χώραν πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῶν χριστιανικῶν δογμάτων. Ἀπὸ ψυχῆς ὀρκίζομαι, τῇ καρδίᾳ νὰ ὑποφέρω καὶ νὰ φυλάττω ὅσους Κανόνας καὶ νόμους ἐκράτουναν οἱ, ἐκεῖνας τὰς ἑπτὰ Συνόδους, συγκροτήσαντες Ἅγιοι Πατέρες, ὡσαύτως καὶ τοὺς κανόνας καὶ τὰς διδασκαλίας, αἱ ὁποῖαι ὀψὲ ἐπικυρώθησαν ἀπὸ τοῦς Ἁγίους Πατέρας. Ὅσα δὲ οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἀπετάξαντο, κἀγὼ ἀποτάσσομαι, καὶ ὅσα ἐκεῖνοι ἐδέχθησαν, κἀγὼ δέχομαι. Ἐτι ὁμολογῶ νὰ φυλάττω καὶ τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας καὶ καθ' ὅλην τὴν ἐμὴν ζωὴν μὴ συλλογίζομαι τι εἰς βᾶρος τῆς ἐπ' οὐδενὶ τρόπῳ, ἀλλ' ὅπως νὰ ἀκολουθῶ πιστῶς καὶ νὰ ὑπακούω εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου καὶ Ἀρχιεπισκόπου πάσης τῆς Οὐγγροβλαχίας, κυροῦ Θεοδοσίου. Ὡσαύτως ὀρκίζομαι μεθ' ἀγάπης καὶ φόβου Θεοῦ νὰ ποιμάνω τὸ ἐμπιστευόμενον εἰς ἐμὲ λογικὸν ποίμνιον συμφώνως πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς διδασκαλίας. Καὶ ὅσον δύναμαι, ἵνα φυλάττωμαι καθαρὸς ἀπὸ πάσης ἀδίκου καὶ πονηρᾶς κακίας. Ἐτι ὁμολογῶ τὰς θέμιστας τοῦ θρόνου τούτου τῆς Οὐγγροβλαχίας ἵνα φυλάττω ἀπαραλλάκτως εἰς ὅλην τὴν ἐμὴν ἐπαρχίαν.

Ἄνθιμος, ἐλέω Θεοῦ Ἐπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς τοῦ Ράμνικ,
οἰκεία χειρὶ ὑπέγραψα.

³ Χειρόγραφο αρ. 4972 της συλλογῆς BAR (ἀνέκδοτο), φ.28ν.

4. Επιστολή του Ανθίμου, Επισκόπου Ράμνικ, προς τον Πατριάρχη Χρυσάνθο Ιεροσολύμων - 22 Οκτωβρίου 1707⁴

† Τῷ μακαριωτάτῳ, σοφωτάτῳ και θεοπροβλήτῳ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως ἱερουσαλήμ, καὶ πάσης Παλαιστίνης, τῷ ἡμετέρῳ σεβασμιωτάτῳ πατρὶ, κυρίῳ, κυρίῳ Χρυσάνθῳ, τὴν μετ' εὐλαβείας καὶ ὑποκλίσεως σὺν ῥώμῃ προσκύνησιν.

† οἶδεν ὁ Θεὸς ἀνάρχως (οὐ γὰρ ἔσχεν ἀρχὴν τοῦ εἰδέναι) οὕς ἠτοίμασεν ἰθύνειν τοὺς κατ' ἐξοχὴν οἰάκας τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας, διὰ τοῦτο καὶ ποιμένα τὴν σὴν κατέστησε μακαριότητα τοῦ ἁγιωτάτου θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, ἅτε δυναμένην, ἃ οὐκ ἠδύνατο τό γε νῦν ἤδη, ὅσοι τῆς ἀξίας ταύτης ἐφιεμένως εἶχον.

Λοιπὸν συμφώνως τοῖς φυσικοῖς καὶ ἐπικτήτοις προτερήμασιν ἢ σὴ ἔχουσα μακαριότης τὰς φροντίδας, κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ παύλου, λέγοντος, ἐν κόποις περισσοτέρως, καὶ τὰ ἐξῆς, μὴ οἰέσθω, δεόμεθα, ὑστέρημά τι γεγενῆσθαι αὐτῇ, μὴ ἐπιστάλαση ἡμῖν, τῷ καιρῷ ἀκολουθῶς. περὶ δὲ ὧν γράφω ἡμῖν, ἃ μὲν παρόντες κοινολογήσομεν, ἤδη σιωπητέον, ἃ δὲ ἀναγκαῖα ἀμφοτέροις, σημειωτέον. ὅθεν γράφομεν, ὅτι τὸ ἰβηρικὸν ἀντιμήνσιον, μόλις ἀπαρτίζεται εἰς μηνῶν τεττάρων ἔτι καιροῦ, ἐπίμοχθον γάρ. τὰ δὲ πιττάκια, ἰδόντες, μεταγλωττίσαντες βλαχιστί, καὶ σλοβανιστί παραδόντες τῷ παρ' ἡμῖν διδασκάλῳ τῆς αὐτῆς διαλέκτου μεταγλωττίσας, εὐθὺς τυπώσομεν. ὅμως οὐκ ἐσημείωσεν ἡμῖν ἢ σὴ μακαριότης, τυπωθέντα ἀποστεῖλαι αὐτῇ ἔτι μολδοτριβούση, ἢ προσμεῖναι τὴν ὡς ἡμᾶς ἰδίαν ἄφιξιν.

Τὸ δὲ τοῦ ἁγίου τάφου ἀντιμήνσιον, ἐκβαλλόντες τὸ τοῦ μητροπολίτου τῆς οὐγκροβλαχίας ὄνομα ἀπὸ τοῦ ξυλίνου τύπου, καὶ προστιθέντες τὸ τῆς σῆς μακαριότητος σὺν ὀλίγῃ τῇ δαπάνῃ, οὕτω τυπώσομεν. ὁ γὰρ χαλκοῦς τύπος, πρὸς τόδ['] ἀνέτοιμον εἶναι, δεῖται καὶ δαπάνης οὐ σμικρᾶς, καὶ καιροῦ οὐκ ὀλίγου. τὸ δὲ σύντομον, καὶ κατὰ πάντα τῷ πρωτοτύπῳ ἀφομοιοῦν, πρὸς δέ, καὶ ὀλιγοδάπανον, οὗ οἶδ' ὅτι ἀρέσκει καὶ τῇ σῇ μακαριότητι, ἧς αἱ μακάριαι, καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἶησαν ἡμῖν ἀρρώγη : -

αψζ. ὀκτωμβρίου κβ'

ὁ τῆς ὑμετέρας μακαριότητος πρόθυμος
καὶ κατὰ πάντα[;] καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς
ῥιμνίκου ἄνθιμος.

5. Πράξις πατριαρχικῆς αποδοχῆς τῆς μετάταξης τοῦ Επισκόπου Ανθίμου τοῦ Ράμνικ στην Ιερά Μητρόπολη Ουγγροβλαχίας⁵ - Κωνσταντινούπολη, Φεβρουάριος 1708

⁴ Φάκελος Μ.Π.Τ. αρ.240 [με τίτλο «Ἀλληλογραφία Τουρκίας»], ἔγγραφο αρ.41 ἀπὸ το Γραμματοφυλάκειο του Μετοχίου του Πανάγιου Τάφου στην Κωνσταντινούπολη (ἀνέκδοτο).

⁵ Ἔκδοσις περὶ μεταθέσεως εἰς τὸν Θρόνον Οὐγγροβλαχίας τοῦ Ριμνίκου Ἀνθίμου - Ἀρχεῖο Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Χειρόγραφο ἀριθ. (Ἀριθ. Κώδικος) Α' δ' / 1, σσ.102-103.

Ἐπειδὴ ἔλεει καὶ χάριτι τοῦ παντεπόπτου καὶ προνοητοῦ τῶν ὄλων Θεοῦ τοὺς οἴακας τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας διέπειν ἐκληρώθημεν, ὀφειλόμενόν ἐστιν ἡμῖν φροντίζειν ἐπιμελῶς τῆς ἱερᾶς τῶν ἀπανταχοῦ ἁγίων Ἐκκλησιῶν εὐταξίας καὶ καταστάσεως· τοῖς τὲ γὰρ ἄλλοις ἀπλῶς κατάλληλον καὶ ἀρμοδιαν ἐνεῖναι τάξιν χρήσιμον τὲ καὶ ἐπαινούμενον, διαφέροντος δὲ τὴν Ἐκκλησίαν ταύτη καθωραΐζεσθαι ἐπάναγκες τυγχάνει, οἷα δὴ θεάρεστον ἅμα τοῦτο καὶ σωτηριωδέστατον, ἦν οὐκ ἄλλως ἐνὶ σῶζεσθαι ὅτι μὴ καθισταμένου ἐν ταῖς ἐκασταχοῦ Ἐκκλησίαις προσώπων τῶν ἱκανῶν καὶ ἀξίων ἐμπεπιστεῦθαι λογικῆς ποιίμνης οἰκονομίαν κατὰ Θεὸν καὶ διοίκησιν.

Κοιμηθέντος οὖν ἐν Κυρίῳ ἄρτι τοῦ ἱεροτάτου Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας κὺρ Θεοδοσίου καὶ εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς μεταστάντος, καὶ τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως ταύτης δίχα προστασίας ἀρχιερατικῆς καταλειφθείσης, ἀναγκαῖον ἦν ἀνυπερθέτως καὶ διὰ τάχους ἀποκατασταθῆναι ἐν αὐτῇ ἕτερον ἀρχιερέα καὶ ποιμένα εἰς διεξαγωγὴν σωτηριώδη τοῦ καθ' ἐκείνην λογικοῦ χριστωνύμου πληρώματος, ὡς οἱ ἱεροὶ καὶ θεῖοι κανόνες διακελεύουσι, μηδεμίαν δηλαδὴ παροικίαν καὶ ἐπαρχίαν διαμένειν ἐπὶ μακρὸν ἐν στερήσει πνευματικῆς καὶ ποιμαντικῆς περιθάλψεως. Ἀμέλει προεκτελεσθεισῶν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς πατριαρχικῷ πανσέπτῳ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου ψήφων κανονικῶν, ἡμετέρα πατριαρχικῆ προτροπῆ καὶ ἀδεία, ὑπὸ τῆς περὶ ἡμᾶς τῶν συναδέλφων ἀρχιερέων συνόδου, ἐξελέγη καὶ προεκρίθη τῶν ἄλλων ἀρμοδιότερος ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ρυμνίκου, κὺρ Ἄνθιμος, τοῦ ἀναδέξασθαι τὴν ἀρχιερατικὴν καὶ ποιμαντικὴν προστασίαν τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως, ἅτε τίμιος καὶ θεοσεβῆς ὢν ἀνὴρ, καὶ ἀρεταῖς ἀνηκούσαις τῇ ἀρχιερατικῇ ἀξίᾳ κεκοσμημένος, δι' ἄσπερ, καὶ κοινῇ ἐκλογῇ τοῦ τὲ ἐκλαμπροτάτου, ὑψηλοτάτου, φιλησεβούς, μεγαλοπρεποῦς καὶ ἀξιαγᾶστου Αὐθέντου καὶ ἡγεμόνος, κυρίου, κυρίου Ἰωάννου Κωνσταντίνου Βασαράβα Βοεβόδα, πάσης Οὐγγροβλαχίας, τοῦ κατὰ πνεῦμα υἱοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ συμπαρουσιαζόντων τῇ αὐτοῦ Ἐκλαμπρότητι καὶ τῶν μακαριωτάτων καὶ ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, κὺρ Γερασίμου, καὶ Ἱεροσολύμων, κὺρ Χρυσάνθου, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ συλλειτουργῶν, καὶ τοῦ κατὰ τόπον εὐαγοῦς κλήρου, ἱερατικοῦ τὲ καὶ ἀρχοντικοῦ, καὶ τοῦ λοιποῦ παντὸς χριστωνύμου πληρώματος τῆς θεοφρουρήτου ταύτης τζάρας, προσεκλήθη ὁ αὐτὸς οὗτος ὑποψήφιος κὺρ Ἄνθιμος, κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν, ἧ νενόμισται, εἰς τὴν ποιμαντικὴν ἐπιστάσιαν τῆς αὐτῆς ταύτης Μητροπόλεως.

Τούτου χάριν ἡ Μετριότης ἡμῶν, γνώμη κοινὴ τῆς περὶ αὐτὴν ἱερᾶς τῶν ἀρχιερέων συνόδου καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ συλλειτουργῶν, διὰ τοῦ παρόντος ἐκδόσεως γράμματος δίδωσιν ἄδειαν τοῖς ἐνδημοῦσι, τόγε νῦν ἔχον, τῇ ἐκλαμπρότατῃ Αὐθεντεῖᾳ Οὐγγροβλαχίας ἱεροτάτοις ἀρχιερεύσι καὶ θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις, τοῖς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς, ἐπὶ τῷ ἐκτελέσει τὴν ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Ρυμνίκου μετᾶθεσιν τοῦ διαληφθέντος θεοφιλεστάτου ὑποψηφίου κὺρ Ἀνθίμου εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν. Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν ἀπελύθη καὶ ἡ παροῦσα ἡμετέρα πατριαρχικὴ συνοδικὴ ἔκδοσις.

ἀψη' ἀρχὴ Φεβρουαρίου
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως, Κυπριανός

6. Επιστολή του Πατριάρχη Χρυσάνθου Ιεροσολύμων προς το παχάρνικο Γιαννάκη - Κωνσταντινούπολη, Δεκέμβριος 1709⁶

† Χρυσάνθος,

ἐλέφ Θεοῦ Πατριάρχης τῆς Ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης

Τιμιώτατε καὶ εὐγενέστατε ἄρχοντα μέγα παχάρνικε κυρίτζη Γιαννάκη, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις, εἰρήνη, καὶ ἔλεος εἶη σου τῇ ἐντιμότητι παρὰ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ Παναγίου, καὶ Ζωοδόχου Τάφου βοήθεια, ἀγιασμὸς καὶ ἐπίσκεψις, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις· ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ εὐγενὲς αὐτῆς ἀρχοντικὸν καὶ τὰ τίμια τέκνα εὐχόμεθα καὶ εὐλογοῦμεν καὶ παρακαλοῦμεν Κύριον τὸν Θεόν, ὅπως διαφυλάττῃ πάντας ὑμᾶς ἐν ὑγείᾳ, εὐτυχίᾳ καὶ εἰρηνικῇ καταστάσει εἰς ἐτῶν πολλῶν περιόδους. Ἀφοῦ ἐμισεύσατε ἢ ἐντιμότης σας ἀπ' ἐδῶ, καὶ ἡμεῖς μὲ ὀλίγας ἡμέρας ἤλθομεν, καὶ πολλὰ μᾶς ἐκακοφάνη ὅπου δὲν σᾶς ἐπροφθάσαμεν νὰ σᾶς χαροῦμεν, καὶ νὰ εἰποῦμεν καὶ ζώση φωνῇ ἂν εἶχαμεν τίποτα, καὶ μάλιστα περὶ τίνων ὑποθέσεων, αἱ ὅποια νὰ γράφονται ἢ εἶναι δύσκολον ἢ δὲν διασαφηνίζονται καθὼς πρέπει, πλὴν ὑγείαν νὰ εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος καὶ καλὴν στερέωσιν τοῦ ὑψηλοτάτου μας, καὶ ἐλπίζομεν νὰ ἀνταμωθοῦμεν ἄλλοτε ὅπου καὶ ὅταν εἶναι τὸ βούλημα τῆς θείας προνοίας, καὶ τότε θέλομεν κοινολογήσῃ τὰ χρειώδη. Μᾶς ἐγράψατε ἢ ἐντιμότης σας εἰς τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλήμ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ῥισβανίου καὶ μάλιστα μᾶς ἐζητούσατε καὶ τὸν αὐθις νῦν ἡγούμενον τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ ἐγράψαμεν τῷ καθηγουμένῳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ὅτι νὰ γένῃ ἢ ζητησις τῆς εὐγενείας σας, ὥστε ἂν θελήσῃ ὁ ῤηθεις ἡγούμενος νὰ σταθῇ νὰ εὐρίσκειται εἰς τὸ Ῥισβάνι.

Μὲ τὸ νὰ ἀπῆλθεν ὅμως ὁ πτωχὸς παπὰ Σεραφεῖμ εἰς ἄλλα ἡγουμενεῖα, ἠκολούθησε πάλιν ὁ ἴδιος προηγούμενος, τοῦ Ἁγίου Σάββα νὰ γένῃ ἡγούμενος αὐθις ἐκεῖ καὶ ἔμεινεν ἢ ὑπόθεσις ἀτελείωτος. Λέγομεν ὅμως τῇ ἐντιμότητί σας πὼς πρῶτον πρέπει νὰ διορισθῇ αὐτὴ ἢ κατάστασις τοῦ Ῥισβανίου καὶ ὕστερον νὰ γένῃ σκέψις περὶ τιμίου προσώπου. Ἀμῆ ἂν ἀπομείνῃ ὅλον εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ποῖος ἄξιος ἄνθρωπος ὑπαγεῖ νὰ σκλαβωθῇ εἰς τοιαύτην ἐκκλησίαν, ὅπου ἢμπορεῖ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἓνα ταξίδι νὰ ὠφελήσῃ τὸν Ἅγιον Τάφον καλλίτερα. Ἐπειτα γυρεύετε νὰ εὐγάλετε τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ Ἁγίου Τάφου, καὶ τοῦτο νὰ τὸ κάμωμεν εἶναι ἀδύνατον, καθὼς καὶ τὸ εἶπομεν καὶ τὸ ἐγράψαμεν, καὶ ἂν καλὰ πολλάκις οἱ κατὰ καιρὸν ἀγιώτατοι πατριάρχαι τῆς Ἁγίας Πόλεως κάμουν οἰκονομίας τοιαύτας, πλὴν τότε καὶ μόνον, ὅταν στοχάζονται πὼς γίνεται μεγαλητέρα ὠφέλεια τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἀμῆ ἢμεῖς ἂν δώσωμεν τὸ Ῥισβάνι, δὲν βλέπομεν ποία τοιαύτη ὠφέλεια θέλει προξενηθῇ, καὶ ἢμεῖς δὲν εἶμεθα οἰκοκυροὶ τοῦ Ἁγίου Τάφου ἀλλὰ οἰκονόμοι.

Ἔθεν, ἐκεῖνο ὅπου εἶπομεν ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς γράφομεν καὶ τώρα ἀποφασιστικά, ὅτι ἢ ἐντιμότης σας ἂν θέλετε νὰ δώσετε τὰ τετρακόσια πενήντα γρόσια ὅπου ἐπάρθη τὸ χάνι μὲ τὸν λόγον σας (ἐπειδὴ καὶ ἄλλη χρεια δὲν μᾶς ἔκαμνε νὰ τὸ πάρωμεν) νὰ ἔχετε εἰς δέκα ὀλοκλήρους χρόνους τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἐξουσίαν σας. Καὶ πάλιν μὲ τοιαύτην συμφωνίαν πὼς εἶτι εἰσόδευμα καὶ ἂν ἔρχεται εἰς αὐτὴν κᾶν τε πολὺ ἢ ὀλίγον νὰ ἐξοδιάζεται εἰς χρεῖαν τῆς ἐκκλησίας ἐκεῖ ὅπου γνωρίζετε ἢ ἐντιμότης σας, χωρὶς καμίαν ἐξέτασιν, καὶ μετὰ δέκα χρόνους

⁶ Φάκελος Μ.Π.Τ. αρ.239 [με τίτλο «Ἀρχαῖαι ἐπιστολαὶ διαφόρων Πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων, ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ Νεκταρίου μέχρι τοῦ ἀοιδίμου Κυρίλλου»], ἐγγραφο αρ.55 ἀπὸ το Γραμματοφυλακεῖο του Μετοχίου Παναγίου Τάφου στην Κωνσταντινούπολη (ἀνέκδοτο).

πάλιν νὰ εἶναι ἡ ἐκκλησία διόλου εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον, χωρὶς νὰ ἔχετε νὰ κάμετε μὲ αὐτὴν τελείως τόσον ἢ ἐντιμότης σας, ὅσον καὶ οἱ κληρονόμοι σας. Καὶ λοιπὸν μὲ τέτοιον τρόπον, ἂν ὀρίζετε, γράψτετέ μας νὰ ἔχωμεν εἶδησιν, νὰ φροντίσωμεν καὶ διὰ κανένα τίμιον πρόσωπον· ἂν δὲν ὀρίζετε, πάλιν γράψτετέ μας νὰ ἡξεύρωμεν, καὶ ὄχι ἄλλο. Σᾶς τάζομεν ὁμως καὶ τοῦτο, ὅτι ἂν θελήσετε νὰ κάμετε καθὼς γράφετε, ὅταν σὺν Θεῷ ἔλθωμεν αὐτοῦ θέλομεν συντρέξει καὶ ἡμεῖς εἰς εἴτι ἡμπορέσωμεν πρὸς αὐξήσιν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ κάμνομεν μὲ χαράν, ἐπειδὴ καὶ εἴτι καὶ ἂν δώκωμεν πάλιν ἀπ' αὐτοῦ τὰ παίρνομεν.

Ἄν ὁμως ἔχετε τόσῃν ἀγάπην νὰ πάρετε ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Τάφου, αὐτοῦ σιμά σας εἶναι ἡ Πραχοβίτζα, καὶ σᾶς δίδομεν ἐκεῖνο τὸ μοναστήριον, διότι καὶ ὁ μακαρίτης ὁ δεσπότης μας ἐγύρευσε νὰ τὸ δώσῃ, καθὼς τὸ ἡξεύρετε καὶ ἡ ἐντιμότης σας, πλέον μένει εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ μητροπολίτου, καὶ τότε μνημονεύεται τὸ ὄνομά του εἰς μοναστήριον ὁποῦ ἐστάθη τοῦ Ἁγίου Τάφου, χωρὶς νὰ ταράττεται καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλοι, διότι ἂν καλὰ νὰ εἶναι καὶ αὐτὸ σταυροπήγιον, καθὼς διαλαμβάνει τὸ πάρον σιγγλιῶδες γράμμα. Καὶ μήτε εἰς αὐτὸ τὸ παραμικρὸν δὲν ἔχει καμίαν ἐξουσίαν ὁ μητροπολίτης, ὁμως ἡμεῖς διὰ τὴν ἀγάπην σας, ἰδοὺ ὁποῦ σᾶς τὸ στέλλομεν, καὶ ἂν τὸ πάρετε, θέλετε σταυροπήγιον ἄς εἶναι, θέλετε εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ μητροπολίτου ἄς δοθῇ, ὅτι κανεὶς νταβατζῆς δὲν εἶναι, ἂν ὁμως δὲν τὸ θελήσετε, πάλιν τὸ γράμμα νὰ δώκετε εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχιμανδρίτου.

Ἐπειδὴ ὁμως καὶ ὁ λόγος ἔφερεν εἰς τὸ μέσον σταυροπήγια καὶ μνημόσυνα, γράφομεν πλατύτερον εἰς τὴν ἐντιμότητάν σας ὡς οἰκεῖον μας, καὶ ἂν πολυλογοῦμεν, ὄλον θέλετε μακροθυμήσει νὰ ἀκούσετε καλῶς τι γράφομεν.

Ἡμεῖς, θεῖω ἐλέει, δὲν ἤλθομεν εἰς τὸν ἀγιώτατον τοῦτον θρόνον ἐπιβατικῶς, ἀλλὰ κανονικῶς, καὶ μάλιστα μὲ τοιοῦτον τρόπον ὅτι ἀφοῦ ἔγινεν ἡ ἄλωσις Κωνσταντινουπόλεως εἰς ἄλλο κανένα πατριαρχικὸν πρόσωπον κανενὸς θρόνου δὲν ἠκολούθησε, διότι πρῶτον ἔγινεν ἡ μετάθεσις ἡμῶν ἐνθέσμως καὶ ἐκκλησιαστικῶς χωρὶς ἐρώτησιν τῆς βασιλείας, καὶ μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον τελείαν ἀποκατάστασιν ἐδόθη λόγος εἰς τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐβεβαιώθη τὸ ἔργον. Λαβόντες λοιπὸν τὴν ἐπιστασίαν αὐτὴν ἠύραμεν καὶ παμπάλαια προνόμια τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀποστολικοῦ θρόνου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι ἓνα καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ κατὰ καιρὸν πατριάρχαι τῆς Ἁγίας Πόλεως νὰ μνημονεύονται πανταχοῦ εἰς τὰ μετόχια των, ἢ ὁποῖα συνήθεια (καθὼς καὶ ἄλλα πολλὰ προνόμια ἐξαίρετα ἐχαρίσθησαν εἰς τοῦτον τὸν θρόνον τῆς Ἁγίας Πόλεως, τόσον ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν Βασιλείαν, ἅτινα οὐδεὶς ἄλλος πατριάρχης ἔχει) πότε νὰ ἄρχισε κανεὶς δὲν ἡξεύρει, μὲ τὸ νὰ εἶναι τόσον καιρὸν παλαιά, τοῦτο ὁμως εἶναι ὁμολογούμενον, πὼς ἐφυλάχθη κατὰ σειρὰν εἰς ἕξ πατριαρχικὰ ἀγιώτατα πρόσωπα, χωρὶς τοῦ λόγου μας, δηλαδὴ εἰς τὸν κὺρ Γερμανόν, κὺρ Σωφρόνιον, κὺρ Θεοφάνην, κὺρ Παῖσιον, κὺρ Νεκτάριον καὶ εἰς τὸν κὺρ Δοσίθεον, εἰς τῶν ὁποίων τὸν καιρὸν ἐστάθησαν καὶ πατριάρχαι, καὶ ἀρχιερεῖς δυνατοὶ καὶ ἰσχυροί, τινὲς δὲ καὶ ἐχθροὶ των, καὶ πολέμιοι τοῦ Ἁγίου Τάφου, καὶ εἶχον πολλὰς καὶ μεγάλας ἀναμεταξύ των ἀντιλογίας. Ἀμὴ ποτὲ δὲν αὐθαδίασε νὰ εἰπῇ ἐναντίον τοῦ μνημοσύνου τίποτα (ἔξω μόνον τοῦ νῦν παναγιωτάτου, ὄντος Ἀδριανουπόλεως, διὰ τὸ μετόχιον ὁποῦ νεωστὶ ἔλαβεν ὁ μακαριώτατος, ὁ ὁποῖος, ἂν καλὰ καὶ εἶχε κάποιον δίκαιον, διότι μὲ τοιαύτην συμφωνίαν ἐδόθη εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον ὅτι νὰ μνημονεύεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κατὰ καιρὸν μητροπολίτου, καὶ ὁ μακαριώτατος τὸ ἐσήκωσε.

Πλὴν μήτε μὲ αὐτὸ τίποτε δὲν ἐκατόρθωσεν ἡ παναγιότης του, διότι ἐσηκώθη τὸ μνημόσυνόν του ἀπὸ τὸ ἐν πρώτοις), καὶ ὄχι εἰς μακρινὰ καὶ ἄλλα μέρη, ἀλλὰ μήτε ἐδῶ εἰς τὴν βασιλεύουσαν εἰς τὸ μετόχιόν μας, ἔμπροσθεν εἰς τὰ μάτια τῶν ἀγιωτάτων πατριαρχῶν

Κωνσταντινουπόλεως, καὶ εἰς τὸ Νεοχώριον, ἐπειδὴ καὶ ἀπόντος καὶ παρόντος τοῦ κατὰ καιρὸν πατριάρχου Ἱεροσολύμων, μόνον τὸ ὄνομα ἐκείνου μνημονεύεται.

Ἡ τοιαύτη λοιπὸν συνήθεια ἐπεκράτησε καὶ εἰς τὰς δύο φιλοχρίστους ἡγεμονίας, Οὐγγροβλαχίας καὶ Μολδοβλαχίας, καὶ οὕτω τὸ ἐφύλαξαν ὅλοι οἱ προχρηματίσαντες ἀρχιερεῖς τοῦ θρόνου Οὐγγροβλαχίας, ἕως ὅπου ἐφάνη εἰς τὸ μέσον ὁ πάρων κύρ Ἄνθιμος, ὁ ὁποῖος μετὰ τὸ νὰ ἡγοράσθῃ μετὰ ἄσπρα τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ νὰ ἔλαβε τὴν ἐλευθερίαν του ἀπὸ τὸν μακαρίτην, γράψαντες ἡμεῖς τὸ γράμμα τῆς ἀφέσεώς του, συλλογιζόμενος ἀπὸ ἄκραν τοῦ ὑπερηφάνειαν, κάλλιον εἰπεῖν παράλογον μανίαν καὶ τρέλαν, τάχα νὰ σηκώσῃ αὐτὴν τὴν ἐντροπὴν ἀπὸ λόγου του, χωρὶς νὰ τὸν ἐξετάζῃ τινάς, ἐπενόησεν ἑσφορικὸν ἐφεύρημα, καὶ εἶπε θήσω τὸν θρόνον μου ἐπάνω τῶν νεφελῶν καὶ ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ, καὶ λοιπὸν ἐπρόσταξε νὰ μνημονεύεται τὸ ὄνομά του εἰς τὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Τάφου, καθὼς μόνος του ἐφαντάσθῃ καὶ ἐδιώρισε, καὶ δὲν ἔσωσεν ἕως τὸσον, ἀλλ' ὡς αὐτοκέφαλος καὶ ἄκρος ἀρχιερεὺς ἐπρόσταξεν ὅτι νὰ δείρουν καὶ τὸν ἡγούμενον τοῦ Τριγοβύστου, ἂν δὲν ὑποταχθῇ εἰς τὸ ἐπίταγμά του, καθὼς ὑπὸ πολλῶν ἀξιόπιστων τὸ ἐβεβαιώθημεν καὶ ἐγγράφως· καί, ἄρχοντά μου, ἂν αὐτὸς ὁ κύρ Ἄνθιμος εἶχε τοιοῦτον σκοπὸν νὰ μνημονεύεται τὸ ὄνομά του καὶ εἰς τὰ μοναστήριά μας, ἀμὴ δὲν εἶχαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν τιμὴν, νὰ ἔχη ὑπομονὴν νὰ μας ῥωτήσῃ προτῆτερα ἂν ἔχη δίκαιον νὰ μνημονεύεται, ἢ ὄχι· Καὶ λαμβάνοντας τὴν ἀπόκρισίν μας, τότε ἂν δὲν τοῦ ἄρεζεν, ἅς ἔκαμεν ἐκεῖνο ὅπου ἡμποροῦσεν· ἀμὴ διατὶ τὴν καταφρόνησιν, καὶ μετὰ τὸν τρόπον, καὶ μάλιστα μετὰ φοβερισμούς, νὰ δείρῃ ἡγουμένους;

Ἄς ἔλθωμεν εἰς ἄλλο, δὲν ἐκαταδέχθη νὰ ἐρωτήσῃ ἡμᾶς, ἀμὴ ἐπειδὴ καὶ ἤθελε νὰ αὐθαδιάσῃ εἰς ἓνα τοιοῦτον παλαιὸν προνόμιον πατριαρχικόν, διατὶ δὲν ἐρωτοῦσε πρῶτον τὸν παναγιώτατον πατριάρχην, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπόκειται, καὶ ἂν ἐλάμβανεν ἀπόκρισιν ὅτι νὰ μνημονεύεται, πάλιν ἅς ἔκαμεν τὸ θέλημά του; Ἄν δὲν ἐλάμβανεν ἀπόκρισιν, νὰ σιωπήσῃ καὶ αὐτὸς· πλὴν ἢ κακία εἶναι ἀπονενομημένον πρᾶγμα, καὶ μὴ ἀφήνουσα τὸν ἄνθρωπον νὰ συλλογισθῇ τὰ πρέποντα τὸν ῥίπτει εἰς ἀπόνοιαν. Ὅθεν εἰς αὐτὸν φανερὰ ἐβεβαιώθη ὁ κοινὸς λόγος, πὼς ὁ κατζίβελος ἐβασίλευσε καὶ ἐκρέμασε τὸν πατέρα του, διότι μετὰ Θεὸν εἶτι καλὸν καὶ ἂν ἔχη, ἡμεῖς εἶμεθα ἢ πρώτη αἰτία, καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐθαῤῥούσαμεν νὰ ἔχωμεν ἀπὸ λόγου του ἀγάπην καὶ τιμὴν καὶ περιποίησιν καὶ βοήθειαν καὶ συνδρομὴν τὰ σπῆτια τοῦ Ἁγίου Τάφου, μᾶς ἐπροξένησε τὴν ἀτιμίαν μετὰ τὴν προαίρεσίν του, ὥστε ὅπου ἄλλος πατριάρχης Ἱεροσολύμων τὴν καταφρόνησιν δὲν εἶδε μήτε εἰς ἄλλο μέρος τῆς οἰκουμένης ἀπὸ εὐσεβεῖς ἀρχιερεῖς.

Εἶπομεν δὲ ὅτι μετὰ Θεὸν εἶτι καὶ ἂν ἔχη, ἢ ἀρχὴ ἐγένεν ἀπὸ λόγου μας, καὶ εἶναι ἀλήθεια, διατὶ αὐτὸς ἦτον ἡγούμενος εἰς τὴν Τζετατζούια εἰς τὸ Γιάσιον, καὶ ἔκαμαν ἀναφορὰν οἱ ἡγούμενοι εἰς τὸν μακαρίτην δεσπότην (ἀπὸ τοὺς ὁποῖους εἶναι ἓνας ὁ νῦν Γαλατᾶς) πὼς ἐκατάφθειρε τὸ μοναστήριον, καὶ ἔδειχνε καὶ κατάστιχον πὼς τὸ ἐξημίωσε τὸσας χιλιάδας γρόσια ἀριθμοῦντες καὶ ζῶα καὶ μελίτσια, καὶ τοὺς ἀπεκρίθη ὁ μακαρίτης, ὅτι νὰ μαζωχθοῦν ὅλοι οἱ ἡγούμενοι καὶ νὰ τοῦ δώσουν διακόσιαις ξυλιαῖς εἰς τὸ Γιάσιον εἰς τὸν ἅγιον Σάββαν, καὶ νὰ τὸν σφαλίσουν καὶ εἰς τὸ καμπαναρεῖον τῆς Τζετατζούιας νὰ στέκεται φυλαγμένος, ἕως ὅπου νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ ἢ μακαριότης του. Καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τούτων μᾶς ἔστειλε νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ Γιάσιον ἀπ' αὐτοῦ δι' ἄλλαις ὑπηρεσίαις, καὶ μετὰ προσταγὴν ὅτι νὰ ἐνεργήσωμεν καὶ τὰ ὅσα γράφει δι' αὐτόν, καὶ ἡμεῖς ἐπήγαμεν καὶ ἐβγάλαμεν ἀθῶον καὶ καθαρὸν μετὰ χιλίους τρόπους, διατὶ τὸν ἀγαπούσαμεν, καὶ τέλος τὸν ἐπήραμεν ἀπ' ἐκεῖ τότε καὶ τὸν ἠφέραμεν αὐτοῦ. Καὶ μετὰ τὸ νὰ τὸν ἰδοῦμεν ἐπιτήδειον, πάλιν μετὰ θέλησιν τοῦ μακαρίτου δεσπότητος ἐσυντύχαμεν τὸν κύρ Μητροφάνην, ἐπίσκοπον Μποζέου, νὰ τὸν μάθῃ τυπογραφίαν, κάμνοντες παζάρι νὰ τὸν

πληρώσωμεν καὶ διακόσια γρόσια· (καὶ οὕτως ἀπὸ αἰτίαν ἐδικὴν μας, ἦλθεν αὐτοῦ καὶ ἐγνωρίσθη καὶ ἔφθασεν εἰς αὐτὸ ὅπου εἶναι τώρα).

Αὐτὸς ὅμως ὡς πονηρᾶς καὶ ἀχαρίστου ψυχῆς ὄργανον καὶ διανοίας ἀπονενομημένης δοῦλος, κρυφίως ἔκαμεν εἴτι ἔκαμε καὶ ἐφυγεν ἀπὸ τὴν μετάνοιάν του. Ὅθεν ἐσκανδαλίσθη πολλὰ ὁ μακαρίτης δεσπότης, καὶ ἤθελε κατὰ κανόνας ἱερῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ κατὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον νὰ τὸν καθήρη καὶ νὰ τὸν ἀναθεματίσῃ, καθὼς ἔγινε καὶ εἰς ἄλλους ὁμοίους, καὶ μάρτυς εἶναι ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πὼς ἡμεῖς τὸ ἐμποδίσσαμεν ἀπὸ τὴν ὁρμὴν του ἄχρι τέλους διὰ πολλὰ αἰτία, τὰ ὅποια δεν κάμη χρεῖα νὰ ἐξηγῶνται ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Μάλιστα δὲ ὁ μακαρίτης ἔκαμε καὶ ἐναντίον τῆς φύσεώς του, διατὶ βλέποντας ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια του πὼς τὸν ἔκαμε καὶ ἐπίσκοπον Ῥημνίκου τὸ ὑπέμεινε. Καὶ ἂν καλὰ μετὰ τὰς ψήφους εἶπε τὸ ναί, ὅμως ἤξευρε πὼς ἂν ἔλεγε τὸ ὄχι δεν ἐκατόρθωνε τίποτε καὶ διὰ τοῦτο ἐφάνη πὼς ἔκλινε, καθὼς πάλιν μᾶς τὰ ἔλεγεν ὁ μακαρίτης, διατὶ ἡμεῖς τότε δεν εἴμεθα αὐτοῦ, καὶ περισσότερο παραπόνον εἶχεν ὅπου δὲν ἐκαταδέχθη κἂν νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν ἀπὸ τὴν μακαριότητά του διὰ τὴν ἀποστασίαν του, καθὼς τὸ ἔκαμαν καὶ ἄλλοι. Ἀπῆλθεν ὁ αὐόιδιμος ἐκεῖνος εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, καὶ ἐδιαδέχθημεν ἡμεῖς, κρίμασιν οἷς οἶδεν ὁ Θεός, τὸν ἀποστολικὸν ἀγιώτατον τοῦτον θρόνον· ἀπῆλθε ἐκ τῶν τῆδε καὶ ὁ μακαρίτης κὺρ Θεοδόσιος, εὐρέθημεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ αὐτόθι, ἐφάνη εὐλογον νὰ γένη αὐτὸς μητροπολίτης, ἐρωτήθημεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ἂν καλὰ ἤξεύραμεν ὅτι ἂν ἐλέγαμεν τὸ ὄχι τίποτα δεν ἐκάμαμεν, πλὴν τὸ ἐχάρημεν καὶ εὐρέθημεν καὶ εἰς τὰς ψήφους του δι' ἄκραν ἀγάπην τοῦ ὑψηλοτάτου, κάμνοντες ἀνάξιον ἔργον τῆς τιμῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου νὰ σταθοῦμεν αὐτοπροσώπως εἰς ψήφους ἐκείνου ὅπου ἀπεσκίρτησεν ἀπὸ τὸν Ἅγιον Τάφον.

Καὶ ὡς οἶδεν ὁ ἀλάθητος ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ, ἂν ἔλειπε τὸ χρεὸς ὅπου ἔχομεν πρὸς τὸν ὑψηλότατον, δεν τὸ ἐκάμαμεν, ἀνίσως καὶ ἤξεύραμεν βεβαίως πὼς ἐχάναμεν, ἢ ἐκερδείναμεν πενήντα πουργία ἄσπρα, ὅμως καὶ τοῦτο ἔγινε μὲ χαρὰν μας, καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐπεριμέναμεν νὰ τρυγήσωμεν ἀπὸ λόγου του σταφυλάς, ἐτρυγήσαμεν ἀκάνθας καὶ τριβόλους. Καὶ μὲ τὴν αὐθάδειαν ἐτόλμησε νὰ σηκώσῃ καὶ τὸ ὄνομά μας ἀπὸ τῶν χρόνων διωρισμένα μνημόσυνα, καὶ μνημονεύεται αὐτός. Ἐπειτα μὲ ἀναίσχυντον πρόσωπον μᾶς γράφει πὼς τὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Τάφου δεν εἶναι πατριαρχικά, καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν του διὰ τοῦτο θέλει νὰ μνημονεύεται εἰς αὐτά, καὶ θαυμαζόμεθα πόθεν τοῦ ἦλθεν ἡ τοιαύτη ὑψηλότης τοῦ νοός· ἄραγε ἡ ἐδικὴ του ἀγχίνοια τὸ ἐκατάλαβεν αὐτό, ἢ τοῦ τὸ ἐδίδαξαν οἱ σοφοὶ καὶ διδάσκαλοι ὅπου ἔχει σιμά του; Τοῦ ὁποίου συντιθέμενοι κάποια λογύδρια, καὶ διδόντες του μυστικῶ τῷ τρόπῳ, αὐτὸς βλέποντάς τα θαρρεῖ πὼς εἶναι ἀληθινὰ ἐδικά του, καὶ πιστεύει καὶ χαίρεται πὼς εἶναι σοφὸς καὶ θεολόγος ἄριστος, διατὶ ὅλοι καὶ πατριάρχαι καὶ ἡγεμόνες καὶ ἄρχοντες καὶ λοιποὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι ἤξεύρουσι πὼς τοῦ Ἁγίου Τάφου τὰ μοναστήρια εἶναι πατριαρχικά, ἐπειδὴ καὶ εἶναι πατριαρχικὸς θρόνος, καὶ μόνος αὐτὸς μὲ τὴν ἄκραν του σύνεσιν καὶ ἀγχινουστάτην διάνοιαν μᾶς γράφει πὼς δεν εἶναι πατριαρχικά τὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Τάφου· ἔστω καὶ τοῦτο. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἐφάνη νὰ ἤξεύρη τοὺς νόμους, ἐρωτῶμεν πότε τοὺς ἔμαθεν; Ἀφοῦ ἔγινε μητροπολίτης; Ἡ ὅταν ἔγινεν ἐπίσκοπος Ῥημνίκου; Βέβαια θέλει εἰπῆ ὅτι τοὺς ἤξευρε πρὸ πολλοῦ· καὶ λοιπὸν ἤξευρε καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ αὐτὸ δίκαιον ἔχει ὁ ἐπίσκοπος εἰς τὴν ἐπισκοπὴν του, ὅπερ ἔχει καὶ ὁ μητροπολίτης εἰς τὴν μητρόπολίν του, καὶ διατὶ ὄντας Ῥημνίκου εἰς τὸν καιρὸν τοῦ μακαρίτου [δεν] ἐγύρευσε νὰ μνημονεύεται εἰς τὰ εὐρισκόμενα μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Τάφου εἰς τὴν ἐπισκοπὴν του; Μόνον ἐγύρευσε τώρα εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐδικὸν μας μὲ τὸ νὰ γένη μητροπολίτης; Ἄν εἰπῆ πὼς ἔλαβε μεῖζον ἀξίωμα, καὶ ἀλήθεια εἶναι ὅσον εἰς τὰ ἔξω καὶ εἰς τὰ πολιτικά, ἀμὴ εἰς τὰ πνευματικά τόσον εἶναι ὁ μητροπολίτης ὅσον καὶ ὁ ἐπίσκοπος.

Μόνον εἰς τὰ τέσσερα πατριαρχικά πρόσωπα εὐρίσκεται αὐτὴ ἡ ὑπεροχὴ ἐν τοῖς πνευματικοῖς, εἰς δὲ τοὺς μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους καμία διαφορὰ δεν εὐρίσκεται, καὶ ἂν δεν τὸ ἤξευρη ἡ ἀγιωσύνη του, ἄς τὸ μάθη τώρα.

Μᾶς γράφει πὼς ζητᾶ τὸ μνημόσυνον κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας· καὶ εἰς τοῦτο δεν πολυλογοῦμεν, ὅτι λαμβάνει τὴν ἀπόκρισιν ἀπὸ τὸ συνοδικὸν σιγίλλιδες γράμμα, ἐπειδὴ ὁμως καὶ γυρεύει κανόνας ἄς ἀκούσει νὰ μάθη τούτους. Ἡ ἀγιωσύνη του ἀπὸ κανόνας οἰκουμενικῶν ἀγίων συνόδων εἶναι ἀφορισμένος καὶ ἀναθεματισμένος ὡς ἱερόσυλος τοῦ Ἁγίου Τάφου· εἶναι ἀναθεματισμένος καὶ ἀφορισμένος ὡς ἀποστάτης ἀπὸ τὴν μετάνοιάν του καὶ ὡς μὴ αἰτήσας ποτὲ συγχώρησιν, καὶ ἄς τὸ βεβαιωθῆ καθ' ἑνας ἀπὸ τὰ ἴσα τούτων τῶν τριῶν συνοδικῶν ὁποῦ σᾶς στέλλομεν, διατὶ δεν ἠθελήσαμεν νὰ στείλωμεν καὶ ἄλλα περισσότερα.

Εἶναι καθηρημένος ἀπὸ κανόνας ἐκκλησιαστικούς, διατὶ ἔγινεν ἐπιβατικῶς καὶ παρανόμως ἐπίσκοπος Ῥημνίκου, ἐπειδὴ οἱ νόμοι γράφουσι φανερὰ πὼς ὅταν καθαιρεθῆ ἐπίσκοπος, πρέπει νὰ εἶναι δώδεκα ἐπίσκοποι μάρτυρες, καὶ τόσοι ἱερεῖς καὶ κληρικοί. Καὶ ἂν εἰς τοῦ Ἰλαρίωνος τὴν καθάρισιν ὁποῦ ἔγινεν αὐτοῦ ὑπογράφησαν τόσοι, ἔγινε νομίμως ἐπίσκοπος. Ἄν δεν εἶναι τόσοι ὑπογεγραμμένοι, καθὼς καὶ δεν εἶναι, ἔγινεν ἐπιβατικῶς καὶ παρανόμως καὶ μὲ ἀπάτην.

Ὅτι δὲ παρανόμως ἔγινεν ἐπίσκοπος Ῥημνίκου εἶναι φανερόν καὶ ἀπὸ τοῦτο, ἐπειδὴ καὶ τυπτόμενος ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς του ὁ κύρ Θεοδόσιος πὼς ἔκαμε παράνομον καὶ ἄδικον ἔργον εἰς τοῦ λόγου του, ἔστειλε καὶ ἔλαβε τὴν ἀθώωσίν του μαρτυρῶντας μὲ τοῦτο φανερὰ πὼς ἀδικηθῆ ὁ ῥηθεὶς Ἰλαρίων. Κανόνας γυρεύει, καὶ εἶναι ἀφορισμένος καὶ ἀναθεματισμένος ἀπὸ κανόνας φανεροὺς οἰκουμενικῶν συνόδων, οἱ ὁποῖοι λέγουσι πὼς ὅποιος κρυφίως κάμνει συνθήκην νὰ γένη διάδοχος μετὰ τὸν θάνατόν τινος ἐπισκόπου, ἡ συνθήκη αὐτὴ νὰ εἶναι ἀβέβαιος κατὰ πάντα τρόπον, καὶ ἂν ἀκολουθήσῃ καὶ γένη εἰς ἔργον, τὸ ἐξῆς δε λέγομεν, μόνος του ἄς διαβάσῃ καὶ ἄς ἰδῆ τὴν ἀπόφασιν τῶν ἱερῶν κανόνων. Ἴδου λοιπὸν κανόνες πολλοί, τοὺς ὁποῖους ἡ ἀγιωσύνη του δεν ἠθελε ποτέ νὰ τοὺς μάθη, ἄς τὸ καταλάβῃ τώρα.

Καὶ τοῦτα τὰ ὀλίγα ἐγράψαμεν εἰς τὴν ἐντιμότητά σας πρὸς μόνην εἶδησιν, διότι ἐμάθομεν πὼς ἐσυντρέξατε ἐδῶ νὰ γένη τὸ θέλημά του, καὶ χάρις τῷ Θεῷ ὁποῦ ἔτρεξε τὸ πρᾶγμα ὡς ἔτρεξε, καὶ δεν ἐγράφη κανένα γράμμα ἀπ' ἐδῶ κατὰ τὴν θέλησίν του, διότι ἠθελε καταντήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς πολλὰ καὶ μεγάλα σκάνδαλα, καὶ ἠθελε ὑπερέβῃ αὐτὸ πολλὰ περισσότερον τὴν ὑπόθεσιν τῶν Σιναϊτῶν. Ἐκαμεν ἡ ἀγιωσύνη του εἶτι ἐδυνήθη ἐναντίον τῆς τιμῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου· ἡμεῖς ὁμως διὰ πολλὰ αἴτια δεν κάμομεν ἄλλο παρὰ μόνον ὅτι γράφομεν νὰ τὸν ἀναθεματίσουν ὅλοι συνοδικῶς τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως μέσα εἰς τὸν Πανάγιον Τάφον, νὰ ἀκουσθῆ ἡ κακία του εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καθὼς ἐκάμομεν καὶ εἰς ἄλλον ἕνα τώρα εὐρισκόμενοι ἐκεῖ.

Κοίταξε, ἄρχοντά μου, τί στράταν μᾶς ἄνοιξεν ὁ φίλος Ἀγιοταφίτης· ἂν ἀφήσωμεν νὰ μνημονεύεται αὐτὸς αὐτοῦ, τὸ αὐτὸ δίκαιον ἀκολουθεῖ νὰ ἔχουν καὶ οἱ ἐπίσκοποι του εἰς τὰ εὐρισκόμενα μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Τάφου εἰς τὰς ἐπισκοπὰς των. Τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Μολδοβλαχίας μὲ τοὺς ἐπισκόπους του, τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Παναγιώτατος ἐδῶ, καὶ ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς, εἰς τῶν ὁποίων τὰς ἐπαρχίας εὐρίσκονται μετόχια τοῦ Ἁγίου Τάφου. Καὶ λοιπὸν δεν ἐσυλλογίζετο πὼς ἡμεῖς αὐτὸ δεν τὸ ἀφήναμεν καὶ μὲ κίνδυνον ὄχι τιμῆς, ἀλλὰ ζωῆς, καὶ πὼς ἐπιχειρήσῃ ἀνοήτως τοιοῦτον ἔργον. Ἐπειτα, ἂν καὶ τὸ ἐκατόρθωνε καὶ ἔπαιρνε καὶ γράμμα συνοδικόν, ἂν ἠθέλαμεν νὰ κυβερνήσωμεν τὸ πρᾶγμα εἰρηνικῶς καὶ νὰ πέσωμεν εἰς σκάνδαλα

μέ τον παναγιώτατον ἐδῶ, καί μέ τοὺς ἀγίους ἀρχιερεῖς, μέ δύο φλωρία ἐτελειώναμεν ὄλην τὴν ὑπόθεσιν, πέντε ὀκάδες κηρὶ ἐδίδαμεν εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, καί τὰ ἐκάμαμεν ὅλα σταυροπήγια εἰς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως εἰς ἓνα γράμμα, χωρὶς πάλιν νὰ μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ παναγιωτάτου κατὰ τὴν συνήθειαν ὅπου ἔχομεν.

Λοιπόν, δὲν μᾶς ἐκακοφάνη διατι ἀγαπᾶτε τοὺς ἐκκλησιαστικούς καί τοὺς συντρέχετε ἢ ἐντιμότης σας, μόνον διατι θέλετε νὰ τοὺς βοηθῆτε εἰς ἄδικα καί παράνομα καί ἐναντία τῆς τιμῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου, καί τοῦτο ἴσως μέ τὸ νὰ μὴ ἤξεύρετε τὴν δύναμιν καί τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἱερῶν κανόνων ἢ καί αὐτοῦ μέ τὴν πολύπλοκόν του γλῶσσαν σᾶς ἀπάτησε, καί ὄχι ἀπὸ κακὴν γνώμην τῆς ἐντιμότητός σας, ὅτι σᾶς ἤξεύρομεν τιμίους καί θεοσεβεῖς, καί δίδομεν εἴδησιν πλέον ἀπὸ τὴν τοιαύτην γνώμην νὰ λείψετε, καί παρακαλοῦμεν εἰς αὐτὰ καμίαν ἀπολογίαν νὰ μὴ μᾶς κάμη, διότι καί τὰ ἐδικὰ μας παράπονα ἐτελειώθηκαν, καί ἐκάμαμεν σιωπὴν.

Ἔνα καί μόνον ἔχομεν ἀκόμη νὰ εἰποῦμεν περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως, πλὴν μήτε τὸ λέγομεν μήτε τὸ γράφομεν τινός ἄλλου, παρὰ μόνον ἂν μᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς ζωὴν θέλομεν τὸ εἰπῆ μόνον μόνω τῷ ὑψηλοτάτῳ μας αὐθέντῃ ὅταν ἀνταμωθοῦμεν, καί ἐλπίζομεν νὰ μᾶς δικαιώσῃ. Παρακαλοῦμεν τὸν Θεὸν τὸν ἅγιον νὰ διαφυλάττῃ τὸν θεοσεβέστατόν μας αὐθέντην ἀπὸ παντὸς ἐναντίου, διὰ νὰ ἔχωμεν ὅλοι μας καί τιμὴν καί βοήθειαν καί ὑπεράσπισιν, οὗ καί ἡ χάρις καί τὸ ἄπειρον ἔλεος εἶη μεθ' ὑμῶν ἐν βίῳ παντί.

ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως,
,αψθ' Δεκεμβρίου.

7. Μαρτυρία του Γεωργίου Χρυσογόνου Τραπεζούντιου⁷ για τον Μητροπολίτη Ἀνθιμο Ἰβηρίτη - Βουκουρέστι, 1709

Στίχοι πολιτικοὶ ἐγκωμιαστικοὶ πρὸς τὸν Πανιερώτατον
Λογιώτατον καὶ Θεοπρόβλητον Μητροπολίτην τῆς Ἀγιωτάτης
Μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας κύριον
κύριον Ἀνθιμον τὸν ἐξ Ἰβηρίας
Ἀνδρῶν πανσόφων Ἑλλήνων εὐγενέων
αἰνιγματώδεις ποικίλας ἱστορίας
συλλέξας συχνᾶς ἱστοριῶν ἐκ βιβλίων,
καί τὸ γριφῶδες αὐτῶν μεταρρύθμισας,
τὴν ἀλήθειαν καλῶς ἀνακαλύψας,
σοφῶν ἀνέρων παλαιῶν ὀδηγία,
προσφέρω ταύτας ταπεινῶς εὐγνωμόνως,
σοὶ τῷ δεσπότη τῷ ἐμῷ κηδεμόνι,
τῷ πανιέρῳ καί τῷ λογιωτάτῳ,

⁷ Ἑλληνικό χειρόγραφο αρ.705 (345 σύμφωνα με την παλιά ταξινόμηση), φφ.166r-167r της συλλογῆς BAR (ἀνέκδοτο). Το κείμενο διασώζεται καί στη Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλληνικῆς Ακαδημίας τῶν Αθηνῶν, συλλογὴ Σιδερίδης, Ἑλληνικό χειρόγραφο αρ.10, φφ.3-5 (ἀνέκδοτο).

θεοπροβλήτω πατρὶ τῷ θειοτάτῳ,
μητροπολίτι Οὐγγροβλαχίας πάσης,
Ἀνθίμῳ κλεινῷ τῷ ἐκ τῆς Ἰβηρίας,
τῷ κοινῷ πατρὶ καὶ πολλῶν εὐεργέτῃ·
σὸν τὸ ἀγχίνουν τὴν φρόνησιν καὶ γνῶσιν,
τὸ πρὸς τὰ πάντα εὐεπίβολον ἄγαν,
ἐλεήμονα τὴν μακαρίαν γνώμην,
τὸ εὐέντευκτον καὶ χαρωπὸν τοῦ ἤθους,
τὸ στομύλον τὲ καὶ ἠδύλλαλον αὐθις,
πάσι κηρύττει τοῖς μὴ πεῖραν λαβούσι.
Κῆρυξ γίνομαι διαπρύσιος τούτων,
καὶ τῶν ἐτέρων μυρίων σου χαρίτων,
αἷς ὅπερ τὸ Θεῖον κατέστεψε τὴν κάραν
τὴν σεβασμίαν καὶ πανιερωτάτην
σοῦ μου τοῦ πατρὸς καὶ θερμοῦ εὐεργέτου.
Ἄλλ' ὃ ἀρετῆς ἐνδιαίτημα Θεῖον,
τῶν πανιέρων ἀγλάισμα καὶ κλέος,
Οὐγγροβλαχίας τὸ περίφημον ἄνθος,
ἢ μυροθήκη Πνεύματος τοῦ Ἁγίου,
τὴν μὲν πυκτίδα δέξαιο ἀσπασίως
ἄμουσος καίπερ καὶ ἄτεχνος τυγχάνει.
Τῷ δὲ δούλῳ σου τῷ γράψαντι προθύμως,
καὶ προσφέροντι εὐμενῶς ἐκ καρδίας,
σοὶ τῷ πανσέπτῳ εὐεργέτῃ προθύμῳ,
εὐχᾶς ἐθάδας παρέχε τὰς ἀγίας,
καὶ πνευματικὴν ἐγκάρδιον ἀγάπην·
Αὕτη γὰρ πέλει βαθυτάλαντος πλοῦτος
αὕτη θησαυρὸς τοῦ Κροΐσου βασιλέως·
καὶ τοῦ Πριάμου καὶ Μίδα τῆς Φρυγίας·
παντίμων λίθων χρυσοῦ τὲ καὶ μαργάρων.
Ἄλλ' ὃ Παντάναξ τὸ τρισήλιον Φάος
Φῶς τὸ νοερὸν ἢ τῶν ὄντων Αἰτία
ἀγαθὸν ἅπαν καὶ πᾶσαν εὐτυχίαν,
ἀεὶ παρέχε τῷ κλεινῷ μοὶ δεσπότῃ
ἀποθύμιον ἀπελαύνων πᾶν πόρρῳ.

Πρὸς τὸν αὐτὸν δίστιχον
ἠρωελεγεῖον.
Μὴ σὲ μόνον πανάριστον Ἱεράρχην καλέσοι τίς
εἶ γὰρ καὶ πατέρων τῶν φιλοτεκνοτάτων.
Τῆς ὑμετέρας Θεοπροβλήτου Πανιερότητος
ταπεινὸς δοῦλος
Γεώργιος Τραπεζούντιος.

22 **Σ**ίχοι σοφίμοι ἀνωμαστοί πρὸς βὲ καίρεσίνων
 γομώλεον καὶ διασφρόβητον μηλοσογίην ἡς ἀγνοῶ:
 Λέλεις μηλοσογίας ἀγροβραγία νέεον
 νέεον ἢ ἡσιμον ἔν ἀξ ἰβυείας:-

Κενδέων πρυσσφον ἑχόντων ἀγκυίων
 ἀνιγμωδῆς ποικίλας ἰσοεία

συγγέλας συγγέλας ἰσοεικῶν ἀντίβητων,
 ἢ βραγυδὸς αἰετῶν μηλοσφύθμιας,
 ἢν ἀκρόγον καλῶς οἰκουαγίτας,
 πορῶν οἰκῶν σαλασῶν ὄδωριας,
 πρὸς εἰρῶν βύλας λατρυῶν ἀγρωσιόνας,
 πρὸς ἡσυχία καὶ ἀγροῦ μηλοσιόνων.
 ἢ καμῖα καὶ ἢ γομωδία,
 θεοσφρόβητα καλεῖ ἢ ὄδοδαίλα,
 μηλοσογίᾳ ἀγροβραγίας ἡδονῆς,
 ἀνθίμου καλῶν ἢ ἀνὴρ ἰβυείας.
 ἢ νοινῶ καλεῖ καὶ ἀποκρίων ἀγροβραγίας.
 πρὸς ἡσυχία καὶ εὐνοίαν καὶ ἡμῶν,
 ἢ πρὸς ἡσυχία καὶ ἀσφρόβητον ἀγρον,
 ἀγροβραγίας ἀνὴρ καμῖα καὶ ἡμῶν,
 ἢ ἀνὴρ καὶ καλῶν ἀγροβραγίας ἀγρον,
 ἢ ἀγροβραγίας καὶ ἀγρον ἀνθίμου,
 καὶ μετὰ ἢ ἀγρον ἀγρον ἀγρον.
 καὶ ἐν ἡμῶν ἀσφρόβητον ἀγρον,
 καὶ ἐν ἡμῶν ἀσφρόβητον ἀγρον,

F. de. L.

καὶ ἐπὶ τῶν μείων οὐ γαίην,
αἷς δὲ ὄρνον καὶ ἔργα τῆς νόσον
τὴν σεβομένην καὶ σωτηρίαν,
ὄρνον δὲ τὸς καὶ ὄρνον ἀργίαν.
ἀλλ' ὡς αἰεὶς αὐτοὶ τῆς νόσον,
αὐτὴν σωτῆρα ἀγαθὸν καὶ ἕλκος,
ἐπεὶ ὄρνον ὁ σωτῆρα αὐτὸς,
ἔργον τῆς νόσον ὄρνον δὲ τῆς,
αὐτὴν σωτῆρα ἀγαθὸν ἀσφαλείας
ἀμνηστῶν καὶ ὄρνον καὶ ἀμνηστῶν.
ὄρνον δὲ τῆς ὄρνον σωτῆρα,
καὶ σωτῆρα ὄρνον ἀμνηστῶν,
ὄρνον δὲ τῆς ὄρνον σωτῆρα,
ὄρνον ἀμνηστῶν ὄρνον ἀμνηστῶν,
καὶ σωτῆρα ὄρνον ἀμνηστῶν.
αὐτὴν σωτῆρα ὄρνον ἀμνηστῶν,
αὐτὴν σωτῆρα ὄρνον ἀμνηστῶν.
καὶ ὄρνον καὶ ὄρνον τῆς νόσον.
σωτῆρα ὄρνον ὄρνον καὶ ὄρνον.
ἀλλ' ὡς αἰεὶς ὄρνον αἰεὶς
ὄρνον ὄρνον ὄρνον αἰεὶς.
ἀμνηστῶν αἰεὶς καὶ ὄρνον ὄρνον,
ὄρνον ὄρνον ὄρνον αἰεὶς
ἀμνηστῶν ὄρνον αἰεὶς ὄρνον.

ἄρτος

λοι ανθρωποι ο ανθρωπος

θεος ανθρωπος ο ανθρωπος
ησυχαστην.

μησμητον παναειρον ησυχαστην παρθενα
η ημε και παρθενα τον ησυχαστην.

ησυχαστην θεοσεβη και παρθενα
και ημε ο ανθρωπος
ησυχαστην και παρθενα.

10. Πατριαρχικό γράμμα σχετικά με την I.M. Αγίων Πάντων του Βουκουρεστίου⁸ - Κωνσταντινούπολη, Σεπτέμβριος 1714

Και τοῦτο πάντος τῶν ἀναγκαίων καὶ εἰκότων μάλα καθέστηκε τῇ ἡμῶν Μετριότητι, ὡς ἔργον αὐτῆς οἰκεῖον καὶ ἰδιαίτατον, οὐ μόνον τὸ προνοεῖν τῶν ἀπανταχοῦ εὐαγῶν οἴκων τοῦ Κυρίου, καὶ τῶν ἔκπαλαι τιμίων ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ἱερῶν μοναστηρίων, ἐν οἷς τὸ θεῖον ἀεννάως καὶ ὀσημέραι δοξολογούμενον ὑμνεῖται καὶ γεραίρεται, ἀλλὰ καὶ τῶν νεωστὶ καὶ προσφάτως ἤδε ἀνεγειρομένων ἱερῶν οἰκοδομημάτων παρὰ τῶν θεοφρόνων, εὐλαβεστάτων τε καὶ φιλαρέτων ἀνδρῶν τὴν αὐτὴν προβάλλεσθαι καὶ ἐμποιεῖν κηδεμονίαν καὶ πρόνοιαν, καὶ συνιστᾶν αὐτά, καὶ ἐπιρρῶννύειν τοῖς πατριαρχικοῖς βεβαιωτικοῖς σιγιλλιώδεσι γράμμασι, κατὰ τὸ ὅπερ ἐξ ἀρχῆς πεπλούτηκε πατριαρχικὸν προνόμιον, ἐντάλμασι κανονικοῖς καὶ βασιλικοῖς ὀρισμοῖς καὶ θεσπίσμασι, πρὸς ἀποτροπὴν καὶ κωλύμην παντοίας ἐπιγεννησομένης κατ' αὐτῶν προσβολῆς ἐναντίας καὶ ἀντικειμένης περιστάσεως· οὕτω γὰρ τὰ ἀγαθὰ τῶν ἔργων, ὑπερασπιζόμενα παρὰ τῶν ἐχόντων τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δύναμιν καὶ συνεχῶς ἀντιλαμβανόμενα, εἰς μείζονα τὴν προκοπὴν καὶ τὴν ἐπίδοσιν προάγεσθαι πέφυκεν· ἐπομένως τε καὶ τὴν τούτων διαμονὴν καὶ εὐστάθειαν εἰς μακροτέραν τοῦ πανδαμάτορος χρόνου παράτασιν ῥαδίως ἐπεκτείνεσαι· διὸ καὶ χρεωστικῶς ὀφείλουσιν οἱ κατὰ καιροὺς Πατριάρχαι τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου Θρόνου, καθὼς ἡ παράδοσις δίδωσιν, ἀδιαλείπτως τὴν τοιαύτην ἐξαπλοῦν πρόνοιαν, μεθ' ὅσης προθυμίας καὶ δυνάμεως, ἐπὶ πάσαις ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς θεαρέστοις πράξεσιν τε καὶ ὑποθέσεσιν, καὶ χεῖραν βοηθείας χορηγεῖν παντὶ τῷ ἐπικαλουμένῳ μετὰ δεήσεως, τῇ ἐξουσίᾳ καὶ χάριτι τῆς ἑαυτῶν πατριαρχικῆς ὑπεροχῆς καὶ μεγαλειότητος.

Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ὁ ἱερώτατος Μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας, ὑπέρτιμος κτ., κατὰ θεῖαν ἐπίνοιαν, διὰ τὴν ἑαυτοῦ καθαρότητα εἶχε μέντοι πρὸ πολλοῦ πόθον διαρκῆ καὶ διάπυρον εἰς τὸ καταρτίσαι ἔργον ὅσιον καὶ παρὰ Θεῷ ἐπάξιον, καὶ ἀρωγὴν ἀπεξεδέχετο μέντοι τὴν ἄνωθεν θεῖαν ῥοπήν καὶ τὴν συγκατάνευσιν εἰς συμμαχίαν καὶ ἀρωγὴν τοῦ ἐπιχειρήματος, μεμνημένος τῆς τοῦ Κυρίου φωνῆς τοῦ εἰπόντος: «οὐδεὶς δύναται χωρὶς Ἐμοῦ τι ἀγαθὸν ποιῆσαι»· ἦν δὲ τοιοῦτον ἐκεῖνο τὸ μελετώμενον αὐτῷ, τὸ διεγεῖραι ἐκ βάθρων περικαλλῆς μοναστήριον εἰς δόξαν καὶ λατρείαν καὶ προσκύνησιν τοῦ ἐν Τριάδι ὑμνουμένου Θεοῦ, μνήμην τε καὶ εὐκλειαν ἀπάντων τῶν ἁγίων· διὸ καὶ ὁ ποιῶν ἀεὶ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν, ἀποδεξάμενος ἀσμένως τὴν πρόθεσιν καὶ ἔφεσιν τῆς αὐτοῦ Ἱερότητος καὶ ἐπακούσας, ἠξίωσεν εἰς φῶς προαγαγεῖν τὸ ὅπερ ἐπόθει καὶ ἔργοις αὐτοῖς ὀλοτελῶς ἐκπληρῶσαι.

Καὶ γὰρ ἐντὸς τοῦ Μπουκουρεστίου, ἔνθα καὶ ἡ αὐθεντικὴ καθέδρα ἐφίδρυται, ἐν τόπῳ διωρισμένῳ, κατορύξας ἐκ βάθρων τὰ θεμέλια, ὠκοδόμησε τὸ ἱερὸν μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Πάντων, φαιδρῶς ὠραίσας αὐτὸ καὶ κατακοσμήσας ἐκκλησίᾳ ἐκλελεγμένη τῇ τεχνικῇ συμπήξει καὶ ἀρμονίᾳ τῶν λίθων ἔσωθεν τε καὶ ἔξωθεν, καταβαλῶν καὶ τὴν δαπάνην, οὐ λόγῳ φειδοῦς, ἀλλὰ δαυιλῆ καὶ πλουσίαν, ἐξ ἰδίων χρημάτων, προσεποικοδομήσας ἔτι καὶ κειμήλια ἱκανὰ πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ἐν αὐτῷ διαπονησόντων ἱερῶν πατέρων, ὡς μέλλων αὐτὸ προσαγαγεῖν δῶρον Θεῷ τιμαλφέστατον καὶ ἀγιώτατον, κατὰ τὴν ἐνοῦσαν τῇ αὐτοῦ Ἱερότητι μικρὰν καὶ μετρίαν δύναμιν, πρὸς θεῖαν εὐχαριστίαν, ὡς εἴρηται, καὶ ὑμνωδίαν ἀκατάπαυστον· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὥσπερ νύμφην τινὰ ὠραίαν καὶ πάγκαλον προικοδοτήσας, αὐτὸ ἀφιέρωσε

⁸ Πατριαρχικὸν σιγίλλιον περὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ μονῆς τῶν Ἁγίων Πάντων – *Hurmuzaki*, τ.14^{ος}, μέρος α', σσ.629-634, ἔγγραφο αρ.DCIX.

καὶ ἀνέθετο, ἀπὸ παντὸς εἶδους, ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ, ὅσα ἀναγκαῖα καὶ χρήσιμα χρή προσεῖναι τοῖς ἱεροῖς μοναστηρίοις, ἀπὸ μὲν τῶν ἀκινήτων ὑποστατικῶν πλεῖστα χωράφια, ἀμπέλους τε καὶ κήπους καὶ λιβάδια καὶ τόπους συνδένδρους, ὑδρομύλους τε καὶ τὰ λοιπὰ τοιαῦτα, ἀπὸ δὲ τῶν κινητῶν εἰδῶν ἅμφια ἱερὰ διάφορα, πολυτελῆ τε κειμήλια καὶ σκευὴ ἀργυρᾶ ἱκανῆς ποσότητος, ἐκ τῶν ὧν χρήζουσιν αἱ μυστικαὶ τελεταὶ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἀκολουθίαι ἐν ταῖς μεγάλαις καὶ δεσποτικαῖς ἑορταῖς, ταῖς τε κυριακαῖς καὶ ταῖς μνήμαις τῶν ἁγίων καὶ ταῖς πανηγύρεσι καὶ αὐταῖς ταῖς καθ' ἑκάστην τῶν ἡμερῶν, καθάπερ ἔθος ἀρχαῖον κεκράτηκεν ἐν πᾶσι τοῖς ἱεροῖς μοναστηρίοις· ὡσαύτως καὶ ἀπὸ τῶν ζώων τῶν ἀλόγων, τὰ μὲν ὡς ἀρμόδια εἰς ἀχθοφορίαν καὶ γεωργίαν ἀρότρου, τὰ δὲ διὰ τὴν ἐξ ἐκείνων ἐπιγενομένην τοῖς μοναστηρίοις καρποφορίαν καὶ πρόσοδον· καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν ὁμοῦ, ὅσα χειροῖς εἶδη καὶ τρογώσιμα πρὸς ἐστίασιν καὶ φιλοξενίαν τῶν ξένων καὶ προσηλύτων, γνωστῶν τε καὶ ἀγνώστων, τῶν ὑπ' εὐλαβείας προσερχομένων τῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ χάριν προσκυνήσεως. Οὐ γὰρ δι' οἰκείοις χρεῖαν καὶ ἀπόλαυσιν τὴν τοσαύτην φιλοτιμίαν περὶ αὐτὸ ἡ Ἱερότης αὐτοῦ ἐνέδειξεν, ἀλλὰ πρῶτως καὶ καθ' αὐτό, μεγαλυνομένου τοῦ Κυρίου ἐν αὐτῷ καὶ ἐξιλουμένου ταῖς ἀπαύστοις προσευχαῖς καὶ δεήσεσι τῶν ἐνασκουμένων πατέρων, πᾶσα ἡ κτίσις χαίρει ἢ πιστὴ καὶ εὐγνώμων ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων· κατὰ δὲ δεύτερον λόγον, ὅτι προηγείται καὶ κοινῇ τοῖς πᾶσι σωτηρία, ζῶσί τε καὶ τοῖς κεκοιμημένοις.

Ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ ῥηθεὶς ἀρχιερεὺς συμφερόντως καὶ ὡς ἔπρεπε καλῶς καὶ παγίως συστησόμενος, οὐκ ἔστη μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω ἐξέτεινε τὴν πρόνοιαν· οὐ γὰρ ἀρκεῖ τῷ παράγοντι μόνον τὸ τόδε τι εἰς ὑπαρξιν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς διαμονῆς τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἐπὶ πολὺ ἐφευρεῖν τὸν τρόπον, καὶ μὴ ἐξαρπασθῆναι ἐν τάχει ὑπὸ τῆς βίας τοῦ τὰ πάντα καταναλίσκοντος χρόνου.

Καὶ γὰρ κατὰ πρῶτον σκοπὸν θέλει καὶ ποθεῖ ἡ αὐτοῦ Ἱερότης τὸ ἱερὸν αὐτὸ μοναστήριον, ὅπερ ἐδομήσατο, ἵνα μὴ ὑπάρχῃ προσώπῳ τινὶ ὑποτεταγμένον καὶ ὑποκείμενον, οὔτε ὑποκεκλιμένον πατριαρχικῇ δεσποτείᾳ, οὔτε ἐξουσίᾳ ἡγεμονικῇ ἢ καὶ ἀρχοντικῇ μηδέποτε, ἀλλὰ μένειν ἐλεύθερον πάντη, αὐτόνομόν τε καὶ ἀδέσποτον εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ἐξουσιαζόμενον καὶ κυβερνώμενον ὑπὸ μόνου τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν ἐπιτροπῶν οὐς καθέστησεν ἤδη τοῦ διέπειν αὐτὸ καὶ ἐπισκέπτεσθαι, καὶ τῶν μετὰ ταῦτα καὶ κατὰ καιροὺς ἐσομένων ἡγουμένων, μηδενὸς ἄλλου ἀπὸ παντοίας ὑπεροχῆς καὶ τάξεως καὶ βαθμοῦ δυναμένου οἰφθῆναι τρόπον συγκοινωνεῖν αὐτοῖς εἰς τὴν τοῦ μοναστηρίου διοίκησιν, λόγῳ τινὶ καὶ ἔργῳ, ἢ ἐπιτάττειν αὐτοῖς, καὶ βιάζειν, λέγων· τοῦτο οὕτω γενέσθω, ἐκεῖνο δὲ ἄλλως, ἀλλὰ φυλάττει ἕκαστος τὰ ἴδια ὅρια, μακρὰν τούτου διῆστώμενος, ὡς ἀμέτοχος. Ὅθεν περὶ τε τούτου καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν, συντεινόντων πρὸς σύστασιν καὶ καλὴν διεξαγωγὴν καὶ ἐπίδοσιν τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου, ὁ αὐτὸς φιλόθεος ἀρχιερεὺς, τὰ ἄπερ εὐλογοφανῶς διενεόθη τὰ πάντα εἰς τριακονταδύο κεφάλαια διελθὼν, ἐγχαράξας τε καὶ κατὰ μέρος διαγράψας ἐν ὑπογεγραμμένῳ καὶ ἐσφραγισμένῳ ἀρχιερατικῷ αὐτοῦ γράμματι, κατ' ἴδιαν αὐτοῦ βουλὴν καὶ θέλησιν ἐκύρωσεν, ἐβεβαίωσε τε καὶ κατησφαλίσατο, ἄρας καὶ ἐπιτίμια ἐκφωνήσας κατὰ τῶν τολμησόντων ποτὲ διασεῖσαι καὶ ἀνατρέψαι μικρόν τε ἢ μέγα τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ἀτόμου στιγμῆς καὶ κεραιάς.

Εἰσὶ δὲ τὰ λοιπὰ τοιαῦτα· διωρίσατο γὰρ πῶς καὶ τίνι τρόπον ὀφείλει ὁ ἡγούμενος διοικεῖν αὐτό, ἐπὶ πᾶσι δηλονότι ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἀληθείᾳ, περὶ τε τῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ παντοίας καρποφορίας καὶ προσόδων τοῦ μοναστηρίου, ἐξόδων τε καὶ τῶν λοιπῶν ἀφεύκτων ἀναλωμάτων, ἐν τε τῇ συναγωγῇ αὐτῶν καὶ τῇ δαπάνῃ τοῦ μοναστηρίου, ὁποῖως χρή πολιτεύεσθαι καὶ τοὺς ἡγουμένους καὶ ἐπιτρόπους ἐν παντὶ καιρῷ, ἀνιξάμενος σαφῶς

διεδήλωσεν· ὁμοίως καὶ περὶ τροφῆς καὶ πόσεως τῶν πατέρων, τῶν τε ἱματίων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτῶν ἀναγκαίων τῇ σφετέρᾳ αὐτάρκειᾳ αὐτοῖς διορισθέντων· ἀλλ' ἔτι καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἀσκούμενοι πατέρες πῶς ὀφείλουσι διάγειν σεμνοπρεπῶς καὶ εὐτάκτως, μετιέντες τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς μετὰ διαπύρου προθυμίας καὶ ἀγάπης, εἰρηνικῶς καὶ ἀταράχως, ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς κατ' ἐπαγγελίαν ἀποταξαμένοις τῷ κόσμῳ, ὑπηρετοῦντές τε καὶ κοπιῶντες ἀόκνως καὶ ἀγογγύστως εἰς πάσας τὰς μοναστηριακὰς χρείας, περὶ τε ἀποδοχῆς παντὸς προσώπου καὶ φιλοξενίας τῶν εὐλαβῶς προσερχομένων ἐν τῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ.

Πρὸς τούτοις καὶ περὶ μνημοσύνων τῶν ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντων, καὶ ὅποσα δεῖ χρήματα δαπανᾶσθαι ἐν ταῖς ταφαῖς καὶ κηδείαις τῶν ἱερῶν πατέρων. Ἔτι δὲ καὶ περὶ τεσσάρων τινῶν ἑορτῶν, τῶν διαταχθεισῶν πανηγυρίζεσθαι κατ' ἔτος ἀπαραιτήτως ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, εἰς μνημόσυνον αἰώνιον τοῦ τε θεόφρονος κτήτορος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ εὐαρεστησόντων Κυρίῳ ὀσίων πατέρων, – ἅτινα τῷ βουλομένῳ εἰδέναι, ῥᾶον ἐστὶν ἀναπτύξαντι ἐκεῖνον τὸ τῆς Ἱερότητας αὐτοῦ γράμμα, γνῶναι σαφῶς τὴν σοφὴν καὶ θεόπνευστον ἐπίνοιαν τοῦ οὕτω διατάξαντος, ἐπεὶ πάντα εἰσὶ ψυχοφελῆ, εὐάρεστα τε Θεῷ, ὡς κοινῆς σωτηρίας πρόξενα.

Περὶ ὧν τούτων πάντων ἀξιοσάσης τῆς αὐτοῦ Ἱερότητας κυρωθῆναι, βεβαιωθῆναι τε καὶ κατασφαισθῆναι καὶ δι' ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ σιγιλλιώδους γράμματος, ἡ Μετριότης ἡμῶν, τὴν τοιαύτην αὐτοῦ αἴτησιν ὡς δικαίαν καὶ ὠφέλιμον καὶ τὸ εὐλογον ἔχουσαν ἀποδεξαμένη ἀσμένως καὶ περιχαρῶς, γράφει καὶ ἀποφαίνεται, γνώμη κοινὴ συνοδικὴ τῶν περὶ αὐτὴν ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν κτ., ἵνα τὸ ῥηθὲν μοναστήριον, ὅπερ ᾠκοδόμησεν ἐκ βάθρων ἐντὸς τοῦ Βουκουρεστίου ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Πάντων ὁ διαληφθεὶς ἱερώτατος κτ., μετὰ τῶν ὑποστατικῶν αὐτοῦ καὶ κτημάτων, τῶν ἀκινήτων καὶ τῶν λοιπῶν κινητῶν ἀφιερωμάτων, κειμηλίων, ἱερῶν τε ἀμφίων καὶ ἀργυρῶν σκευῶν, εἴη καὶ μένη ἀπὸ τὸ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐλεύθερον, ἀδούλωτόν τε καὶ ἀδέσποτον καὶ αὐτόνομον ὄλως, ἀνεπίβατόν τε καὶ ἀκαταπάτητον παρὰ παντὸς προσώπου, πατριαρχικοῦ τε καὶ ἀρχιερατικοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡγεμονικοῦ, καὶ ἀπὸ πάσης ἄλλης ἀρχοντικῆς ὑπεροχῆς καὶ ἀξίας, διεξαγόμενον καὶ διοικούμενον ὑπὸ μόνων τῶν κατὰ καιροὺς ἡγουμένων καὶ ἐπιτρόπων αὐτοῦ· ὡσαύτως καὶ πάντα ὅσα περιέχονται ἀκριβῶς καὶ κατὰ μέρος ἐν τοῖς τριακονταδύο κεφαλαίοις, τοῖς καταστρωθεῖσιν ἐν τῷ ἐνυπογράφῳ ἐκεῖνῳ γράμματι τῆς αὐτοῦ Ἱερότητας, ἔχωσι κάκεινα πάντα τὸ κῦρος πάγιον, ἀμεταποίητόν τε καὶ ἀμετάθετον καὶ ὄλως ἀμετάτρεπτον μέχρι τερμάτων τοῦ αἰῶνος τούτου, ὅπως, κατ' ἐκεῖνα διοικούμενον καὶ κατευθυνόμενον, ἔχη καὶ τὴν αὐτοῦ διαμονὴν καὶ εὐστάθειαν ἀκλόνητον καὶ ἀδιάσειστον, ὀφειλόντων πάντων, τῶν ἱερωμένων τε καὶ λαϊκῶν, μικρῶν τε καὶ μεγάλων, ὑπερασπίζεσθαι αὐτοῦ, συντρέχειν τε καὶ βοηθεῖν αὐτῷ κατὰ δύναμιν, εὐεργετεῖν τε καὶ περὶ τῆς αὐτοῦ φροντίζειν συστάσεως, ἐλεούντων καὶ εὐεργετούντων δαψιλαῖς χορηγίαις καὶ προμηθείαις ἐκ τῶν ὧν αὐτοῖς ἀγαθῶν ἐχαρίσατο ὁ Κύριος. Διὰ δὲ τῶν τοιούτων εὐποιῶν καὶ εὐεργεσιῶν αὐτῶν πρὸς αὐτὸ τὸ ἱερὸν μοναστήριον τύχωσι κάκεινοι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν καὶ ἐν αὐτῷ, ἀκατάπαυστον καὶ αἰώνιον, ἐπιτεύζωνται δὲ καὶ τῆς ἀξίας ἀνταποδόσεως παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ τῆς ἀποδόσεως· μηδεὶς οὖν τολμήσῃ ποτὲ τὴν ἀπάντων ἀνατρέψαι τι πολὺ ἢ ὀλίγον τῶν ἐν τῷ παρόντι κάκεινῳ τῷ ἀρχιερατικῷ γράμματι κυρωθέντων καὶ βεβαιωθέντων, ἢ ἀφαιρέσαι καὶ προσθεῖναι τι κατ' οὐδένα τρόπον· φοβερὸν γάρ τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος·

ὃς δ' ἂν τῇ ἑαυτοῦ ἐξουσίᾳ ἐπεριδόμενος, τῶν κατὰ τόπον ἀρχιερέων, ἢ ἡγεμόνων καὶ ἀρχόντων, ἢ παντοίας ἄλλης τάξεως, πειραθῆ ὑποδουλώσαι καὶ ὑποτάξαι αὐτὸ τὸ ἱερὸν μοναστήριον ἑτέρῳ τινὶ προσώπῳ, ἢ διασεῖσαι καὶ ἀλλοιωῖσαι καὶ ἐκμειῶσαι τὰ γεγραμμένα

ταῦτα, ἐν αὐθαδεΐᾳ καὶ περιφρονήσει, ὁ τοιοῦτος ἀποδῶ τῷ φοβερῷ κριτῇ λόγον ἀναπολόγητον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ὡς ἔνοχος καὶ ὑπόδικος τῷ αἰωνίῳ ἀναθήματι. Ὅθεν καὶ ἀπολυθὲν τὸ πάρον ἡμέτερον πατριαρχικὸν σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα ἐδόθη τῷ ἱερῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ, πρὸς φύλαξιν ἀσφαλῆ καὶ ἔνδειξιν, μνήμην τε καὶ δήλωσιν αἰδίων.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αψιδ´, ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος κ´.

† Κοσμᾶς, ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Ὁ Ἡρακλείας καὶ Ῥαιδεστοῦ, Γεννάδιος.

† Ὁ Νικαίας, Γεννάδιος.

† Ὁ Χαλκηδόνας, Κωνσταντίος.

† Ὁ Δέρκων, Νικόδημος.

11. Πράξι⁹ καθαιρέσεως τοῦ Μητροπολίτη Ανθίμου Οὐγγροβλαχίας - Κωνσταντινούπολη, Αὐγούστος 1716

† Ιερεμίας,

ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

Τὸ τῆς ἀποστασίας καὶ ἀνταρσίας ἔγκλημα λίαν ἐστὶ χαλεπὸν καὶ κατεγνωσμένον παρὰ τε Θεῷ καὶ ἀνθρώποις, ὡς πολλῶν ἀνωμαλιῶν καὶ ἀκαταστασιῶν παραίτιον. Τοῦτο γὰρ πολλὰ πολλάκις τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων συνετάραξεν πράγματα, τοῦτο θνητὸν κατέστησε τὸν ἀθάνατον.

Τοῦτο καταχθόνιον τὸν ἄνθρωπον καὶ πολλῶν ἀγαθῶν ἐν τοῖς οὖσι, ταναντία πολλαχῶς ἀντεπήγαγε. Ἀνθ' ὧν καὶ δεινὰ παρὰ τῶν θείων νόμων τοῖς ὅπως δήπως τοῦτο τετολμήκοσι προτείνεται τὰ ἐπίχειρα. Καὶ παιδείαις οἱ ὑποστάται ταῖς προσηκούσαις καθυποβάλλονται. Ἐκαστος καὶ γὰρ ἐκ τῶν ἰδίων ἔργων ἢ δοξασθήσεται, ἢ αἰσχυνθήσεται, καθάφησιν ὁ ἀναντίρρητος λόγος, οἴκοθεν τὴν ἀλήθειαν ἔχων, καὶ οὐδεμιᾶς τινος ἄλλης περὶ τούτου δεόμενος ἀποδείξεως. Διὸ καὶ μακαρίζονται μὲν οἱ καλῶς, καὶ εὐτάκτως, καὶ θεαρέστως πολιτευόμενοι, κατακρίνονται δ' ἔμπαλιν, καὶ ὑπὸ κατάραν εὐκαρίως ἄγονται, καὶ καταδικάζονται οἱ ἐξ ἐναντίας φερόμενοι, ὅθεν καὶ τῆς ἀρχιερατικῆς τιμῆς καὶ ἀξίας ἀποβληθῆναι δεῖ, καὶ μακρὰν αἰσχύνην ἐπαξίως λαβεῖν ἤδη καὶ τὸν χρηματίσαντα μητροπολίτην Οὐγγροβλαχίας κακοάνθιμον, ὡς κατεγνωσμένης, καὶ σατανικῆς μεθοδεΐας μεθοδευσάμενον τὸν θεόργιστον.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἀτοπήματα καὶ φαῦλα αὐτοῦ ἔργα, τὸ ὡς μάγον δηλαδὴ διαβάλλεσθαι, καὶ ἄλλ' ἄττα διάφορα κακουργήματα μετέρχεσθαι, ἀπάδοντα ὅλως τῇ ἀρχιερατικῇ ἐπαγγελίᾳ ἐῷμεν κατὰ τὸ παρόν. Τὸ δὲ τῆς ἀποστασίας, καὶ ἀνταρσίας αὐτοῦ θεοστυγὲς ἔγκλημα εἰς μέσον προβάλλομεν, ὡς προφανὲς καὶ κατάδηλον. Ἀποστάτης γὰρ καὶ ἐπίβουλος τῆς κραταιᾶς βασιλείας ἐφάνη καταστάς ὁ ἀλιτήριος, προσεπιβουλεύων καὶ τῷ ἐκλαμπροτάτῳ καὶ

⁹ Τὸ ἴσον τῆς καθαιρέσεως τοῦ Ἀνθίμου στο Χειρόγραφο αρ.4972 της συλλογῆς BAR, φ.33 ολόκληρο [*Condica Sfântă a Mitropoliei Ungrovlahiei (Ieró Katásticho τῆς Μητρόπολης Οὐγγροβλαχίας)*], σσ.111-114). Το πρωτότυπο δὲν διασώζεται οὔτε στο ἀρχεῖο τοῦ Ρουμανικοῦ Πατριαρχείου, οὔτε σε ἐκεῖνο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

ὕψηλοτάτῳ αὐθέντῃ Κυρίῳ Κυρίῳ Ἰωάννῃ Νικολάῳ Ἀλεξάνδρου βοεβόδι πάσης Οὐγγροβλαχίας, υἱῷ ἐν πνεύματι ἀγαπητῷ καὶ περιποθῆτῳ τῆς ἡμῶν μετριότητος. Ὅπουγε ἀποστολική ἐστὶν ἐντολή, ὑπέκειν καὶ ὑποτάσσεσθαι πάσῃ ἐξουσίᾳ ὑπερεχούσῃ. Ὅθεν καὶ ἐπιφέρει λέγουσα, ὁ ἀνθιστάμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν. Οὐκ ἔστι γὰρ ἐξουσία εἰμὴ παρὰ Θεοῦ.

Συνάγεται τοίνυν τὴν ἀποστολικὴν ἐντολὴν θεῖαν εἶναι, ὡς παρὰ Θεοῦ διὰ τοῦ ἀποστόλου διαταττομένην, καὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων ἐστὶν ὑπέκειν ἡμᾶς, καὶ ὑποτάττεσθαι τῇ ὑπερεχούσῃ ἐξουσίᾳ τῆς κραταιᾶς βασιλείας, καὶ μηδὲν ἡμᾶς διαπράττεσθαι, ὁ ταύτῃ ἀντίξοαν ἂν εἶη, καὶ ἐπάρεσκον τῶν πολιτικῶν, πλὴν τῶν εἰς τὸ ἡμέτερον σέβας ἀνηκόντων.

Αὐτὸς δὲ ὁ θεόργιστος κακοάνθιμος, οὐ μόνον τὴν ὀφειλομένην εὐπειθειαν καὶ ὑποταγὴν οὐκ ἐφύλαξεν, ἀλλὰ καὶ ἀποστασίαν καὶ ἀνταρσίαν κατ' αὐτῆς τῆς κραταιᾶς βασιλείας ἀπονενομημένως ἐμελέτησεν, ἐπίβουλος προσέτι γινόμενος καὶ τοῦ προρρήσθέντος ὑψηλοτάτου, καὶ φιλευσεβεστάτου αὐθέντου καὶ ἀξιαγᾶστου ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας, καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν κατάκριτον, ὑπόδικόν τε καὶ ὑπεύθυνον τῇ κανονικῇ καθαιρέσει πεποίηκε.

Τούτων χάριν γράφοντες ὑποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων, καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ὁ διαληφθεὶς Οὐγγροβλαχίας κακοάνθιμος, ὡς ἀποστάτης, καὶ ἀντάρτης, καὶ ἐπίβουλος τῆς κραταιᾶς βασιλείας, καὶ τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου πάσης Οὐγγροβλαχίας, κατεγνωμένος τε καὶ αὐτοκατάκριτος, καὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων κακουργιῶν, καὶ ἀτοπημάτων ἐξεγχόμενος, ὧν ἕνεκα καὶ τῆς μητροπόλεως ἐξώσθη, καὶ βασιλικῇ προσταγῇ ἐγένετο ὑπόδικος, καὶ ὑπεύθυνος, καθηρημένος εἶη πάσης ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας, καὶ τάξεως, καὶ γεγυμνωμένος τῆς θείας χάριτος, καὶ ἔκπτωτος τοῦ ἀρχιερατικοῦ καταλόγου, καὶ ἐστερημένος παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ εἰσοδήματος, καὶ ἐξωσμένος καὶ ἀπόλυτος, καὶ μεμακρισμένος τῆς μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας, καὶ τῶν εἰσοδημάτων αὐτῆς ἀμέτοχος, μηδεμίαν ἄδειαν ἔχων ἀρχιερατικὴν ἐνδυθῆναι στολήν, καὶ ἀρχιερατικὸν ἐκτελέσαι ὑπόργημα, ὡς καθηρημένος καὶ ἀνίερος, Ἄνθιμος μοναχὸς ὧν τε καὶ λεγόμενος, καὶ ὡς ἰδιωτῶν γνωριζόμενος, καὶ μηδεὶς τολμήσῃ συμφορέσαι αὐτῷ, ἢ συλλειτουργῆσαι, ἢ ὡς ἀρχιερέα τιμῆσαι, ἢ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀσπασθῆναι, ἢ εὐλογίαν, καὶ ἀγιασμόν παρ' αὐτοῦ δεχθῆναι, ἢ εἰσόδημα ἐκκλησιαστικὸν πολὺ, ἢ ὀλίγον αὐτῷ δοῦναι, ἐν βάρει ἀργείας, καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ. Οὕτω γενέσθω ἐξ ἀποφάσεως.

Ἰαμιστ' ἐν μηνὶ Αὐγούστου. Ἰνδικτ. θ'.

- † Ὁ Κυζίκου, Αὐξέντιος.
- † Ὁ Ἀμασειᾶς, Διονύσιος.
- † Ὁ Ἄρτης, Νεόφυτος.
- † Ὁ Δέρκων, Νικόδημος.
- † Ὁ Χαλκηδόνος, Κωνστάντιος.
- † Ὁ Προύσης, Κύριλλος.
- † Ὁ Φιλιππουπόλεως, Καλλίνικος.
- † Ὁ Προικονήσου, Θεοκλητὸς.
- † Ὁ Νικαίας, Γεράσιμος.
- † Ὁ Ἰκονίου, Χριστόφορος.
- † Ὁ Μυτιλήνης, Νικόδημος.

**12. Επιστολή του Οικουμενικού Πατριάρχη Αθηναγόρα προς τον Πατριάρχη
Ιουστινιανό της Ρουμανίας, για επιβεβαίωση της ακύρωσης της πράξης
καθαίρεσης του Μητροπολίτη Ανθίμου Ιβηρίτη¹⁰
- Κωνσταντινούπολη, 10 Μαρτίου 1966**

Αριθμ. Πρωτ. 202

Μακαριώτατε και Ἀγιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Βουκουρεστίου, Μητροπολίτα Οὐγγροβλαχίας και Πατριάρχα τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ και περιπόθητε ἀδελφε και συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἰουστινιανέ, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰ ἀπὸ β' Δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἀριθμ. Πρωτ. 710, ἀδελφικὰ ἡμῶν πρὸς τὴν Ὑμετέραν λίαν ἀγαπητὴν και περισπούδαστον ἡμῖν Μακαριότητα γράμματα, τὸ ἀπὸ η' Μαρτίου ἐ.ἔ. σχετικὸν τηλεγράφημα ἡμῶν πάνυ ἀσμένως γνωρίζομεν Αὐτῇ και διὰ τοῦ παρόντος, ὅτι λαβόντες ὑπ' ὄψιν ὅσα ἡ Ὑμετέρα φίλη Μακαριότης ἐν τοῖς ἀπὸ ε' Ἰανουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους γράμμασιν Αὐτῆς, ἀνέλυσε περὶ τῆς πολυειδῶς καρποφόρου και λυσιτελοῦς ἐν Οὐγγροβλαχίᾳ ἐκκλησιαστικῆς διακονίας και δράσεως τοῦ ἀπὸ 1708 μέχρι 1716 χρηματίσαντος Μητροπολίτου αὐτῆς Ἀνθίμου, και τὴν ἀπόφασιν δ' ἅμα τῆς ἀδελφῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας ὅπως κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα Σεπτέμβριον, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει διακοσίων και πενήκοντα ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ποιήσῃται τιμητικὴν αὐτοῦ ἀνάμνησιν, και ἐπ' αὐτῶν Συνοδικῶς διασκεψάμενοι, ἔγνωμεν ἄραι τὴν ὅπως ποτὲ ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας γενομένην τότε καθαίρεσιν αὐτοῦ, εἰς ἀποκατάστασιν τῆς μνήμης αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἐκφράζοντες τὴν μεγάλην ἡμῶν χαρὰν ἐπὶ τούτῳ και ὀλοψύχως συγχαίροντες ἐπὶ τῷ πανηγυρικῷ τῆς ἐπετηρίδος τῶν διακοσίων πενήκοντα ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου ἐνὸς μεγάλου Ἱεράρχου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας ἑορτασμῷ, βεβαιούμεθα ὅτι θέλομεν νοερῶς παρευρίσκεσθαι μετὰ τῆς Ὑμετέρας προσφιλοῦς και σεβασμίας Μακαριότητος κατ' αὐτὸν ὡς ἄλλως τε τοῦτο γίνεται συνεχῶς.

Περιπτυσσόμεθα τὴν Ὑμετέραν σεβασμοπόθητον Μακαριότητα και αὐθις ἐν φιλήματι ἀγίῳ και διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς και ἐξειδιασμένης τιμῆς.

,αξζς' Μαρτίου ι'

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Αθηναγόρας.

¹⁰ Η πρωτότυπη επιστολή βρίσκεται στο *Φάκελο της συνεδρίασης της Ιεράς Συνόδου της Ρουμανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας* ἀπὸ 6-7 Ἰουνίου 1966, στο Ἀρχεῖο της Βιβλιοθήκης της Ιεράς Συνόδου στη Ι.Μ. Ανθίμου του Βουκουρεστίου.

13. Χρυσόβουλο¹¹ αγιοκατάταξης του Ιερομάρτυρα Ανθίμου Ιβηρίτη - Βουκουρέστι, 20 Ιουνίου 1992

† Θεόκτιστου,

Ελέους Θεού Αρχιεπίσκοπος Βουκουρεστίου, Μητροπολίτης της Μεγάλης Βλαχίας και
Δοβρουτσάς και Πατριάρχης της Ρουμανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας,

Στον πολυαγαπημένο κλήρο και στους πιστούς της πάσης επικράτειας του Ρουμανικού
Πατριαρχείου,

Χάρη, έλεος και ειρήνη από τον Θεό, Πατέρα των Φώτων,
Και εκ μέρους μας πατριαρχικές ευλογίες.

Ανέκαθεν, η Αγία μας Εκκλησία τίμησε τους Αγίους Αποστόλους και Μάρτυρές της. Και, όπως άρμοζε, ανάμεσα στους Αγίους και τους ιεράρχες, κατέταξε όσους έλαμψαν δια του βίου τους σύμφωνα με τον Θεό. Σήμερα, λοιπόν, ανάμεσα σε αυτούς, η Ιερά Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, θεώρησε δίκαιο να κατατάξει, κατόπιν της τιμής που του αξίζει, και τον πατέρα μας, τον ιεράρχη και μάρτυρα Άνθιμο Ιβηρίτη.

«Θησαυροφυλάκιο δώρων, όμοιος με το δένδρο που ρίζωσε στις πηγές των ποταμών» και συνάμα απεσταλμένος του Θεού στη ρουμάνικη γη, ο, από τη μακρινή Ιβηρία, Άνθιμος Ιβηρίτης αφιέρωσε όλη του την ύπαρξη στην υπηρεσία της Ρουμανικής Εκκλησίας και του Ρουμανικού Λαού και, πολλαπλασιάζοντας το τάλαντο που του εμπιστεύτηκε ο Θεός, αναδείχθηκε σε ατρόμητο υπερασπιστή της ορθόδοξης πίστης, μεταμορφωμένος σε ισχυρή μαρτυρία και σταθερή ασπίδα κατά των απίστων. Προσευχόμενος στον Θεό για τη σωτηρία των πιστών του, ο φωτεινός και ακούραστος ιεράρχης Άνθιμος Ιβηρίτης υπηρέτησε την Εκκλησία μας ως μοναχός, ηγούμενος, επίσκοπος και μητροπολίτης, αναδεικνυόμενος εν τέλει σε παράδειγμα για όλους μας. Διδάσκαλος της ορθής πίστης στον Θεό, άξιος επαίνων μεταξύ των αρχιερέων της Ουγγροβλαχίας, στολίδι των λογίων και γλυκόλαλο της θεϊκής σοφίας στην πανέμορφη ρουμανική γλώσσα, ο ποιμένας μας, Άνθιμος Ιβηρίτης, αναδείχθηκε κατόπιν πλούσιας και παραγωγικής δράσης, ως τυπογράφος, συγγραφέας, καλλιτέχνης, κήρυκας, ιερέας και μεγάλος ποιμένας των ψυχών.

Παρόλα όμως τα σπουδαία του έργα και κατόπιν ζηλότυπων σκευωριών, ο μητροπολίτης Άνθιμος Ιβηρίτης εκδιώχθηκε από το αρχιερατικό του θρόνο, καταδικασμένος πλέον να ακολουθήσει την οδό του μαρτυρίου. Έτσι, για την επιμονή του στην ορθή πίστη, υπέμενε μεγάλες δυσκολίες και βάσανα, με κορύφωση το μαρτυρικό του θάνατο για τον Χριστό. Κατακερματισμένη από τους άπιστους Τούρκους φρουρούς του, η σωρός του, πετάχτηκε σε παραπόταμο του Έβρου, ο οποίος μετέφερε τα μαρτυρικά του δάκρυα και το αίμα του μέχρι τις αιώνιες ακρογιαλιές του Θεού.

Στον πατέρα και ιεράρχη μας Άνθιμο Ιβηρίτη, τον οποίο πλέον, σύμφωνα με την ευλάβεια των πιστών από την πρώτη στιγμή του μαρτυρικού του τέλους και επειδή τον θεωρούμε ομολογητή και μάρτυρα της ορθής πίστης, τον μνημονεύουμε ανάμεσα στους αγίους,

¹¹ Ιερ. Constantin Coman, „Proclamarea solemnă a canonizării Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul” («Η επίσημη ανακήρυξη της αγιότητας του Ιερομάρτυρα Ανθίμου Ιβηρίτη»), BOR, αρ.7-10/1992, σσ.171-173.

και ακολουθώντας τη συνήθη συνοδική πρακτική, προσευχόμαστε να μεσολαβήσει για μας στον Ύψιστο Θεό και, υμνώντας την Αγία Τριάδα, αποφασίζουμε:

Αρχής γενομένης από το έτος της σωτηρίας 1992, ο πατέρας και ιεράρχης μας Άνθιμος, μητροπολίτης της Ουγγροβλαχίας, συγκαταλέγεται ανάμεσα στους αγίους μας και εορτάζεται σύμφωνα με τους εκκλησιαστικούς κανόνες, πλέον εντασσόμενος στο ημερολόγιο της Εκκλησίας μας, στο συναξάρι και στα μηνιαία ως Άγιος Ιεράρχης και Μάρτυρας Άνθιμος Ιβηρίτης', με καθορισμένη γιορτή στις 27 Σεπτεμβρίου.

Επίσης, αποφασίζουμε ο βίος, η ακολουθία και η εικόνα του αγίου να τυπώνονται και να μοιράζονται με ευλάβεια στους πιστούς μας. Μάλιστα, η εικόνα του αγίου ιεράρχη και μάρτυρα Ανθίμου Ιβηρίτη δύναται να αναρτηθεί στους ναούς, εκεί που του αρμόζει, ενώ κάθε φορά που ανεγείρονται καινούργιοι ναοί, αυτοί δύνανται να αφιερωθούν στη μνήμη του. Και προκειμένου η ευλάβεια των πιστών της πόλης του Βουκουρεστίου να αυξηθεί περαιτέρω, αφιερώνουμε στον άγιο ιεράρχη και μάρτυρα Άνθιμο την Ι.Μ. Ανθίμου.

Για την πλήρη εφαρμογή των όσων αποφασίσαμε σήμερα με συνοδικό και κανονικό τρόπο, συντάξαμε και ενισχύουμε με τις υπογραφές μας τούτο τον Τόμο ανακήρυξης της αγιότητας του ιεράρχη και μάρτυρα Ανθίμου Ιβηρίτη, τον οποίο κοινοποιούμε στους πιστούς και στους ιερείς της Ρουμανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Ανακοινώθηκε στο Βουκουρέστι, εν έτει σωτηρίας 1992, το μήνα Ιούνιο και ημέρα 12^η.

Τα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Ρουμανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.